

Vlaams
Parlement

vergadering **C378**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 16 september 2021

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de uitspraken van een Sporza-journalist over de Belgian Cats – 4299 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Klaas Sloomans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het op non-actief plaatsen van een sportverslaggever bij de VRT – 4324 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de terugkeer van een schermgezicht naar de VRT – 4419 (2020-2021)	11
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het gebruik van branded content op nieuwsmedia – 4300 (2020-2021)	16
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de regeringsbeslissing om de samenstelling van de raad van bestuur van de VRT te wijzigen – 4317 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Klaas Sloomans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de nieuwe samenstelling van de raad van bestuur van de VRT – 4320 (2020-2021)	20
VRAAG OM UITLEG van Klaas Sloomans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het niet langer kunnen doorspoelen van reclame tussen programma's van de VRT – 4325 (2020-2021)	26
VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de evaluatie van de protocollen voor jeugdkampen – 4349 (2020-2021)	30
VRAAG OM UITLEG van Hannes Anaf aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over beschadigde tenten van jeugdbewegingen na wateroverlast – 4370 (2020-2021)	35

**VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de uitspraken van een Sporzajournalist over de Belgian Cats
– 4299 (2020-2021)**

**VRAAG OM UITLEG van Klaas Sloomans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het op non-actief plaatsen van een sportverslaggever bij de VRT
– 4324 (2020-2021)**

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Voorzitter, ik wil eerst zeggen dat ik het ongelooflijk fijn vind om elkaar opnieuw fysiek te zien na corona. We zijn nog niet post corona, maar laten we hopen dat we ons leven opnieuw kunnen opnemen en voortaan ook de goede dingen kunnen meenemen van het digitale in onze werkzaamheden.

Ik zal onmiddellijk van wal steken. Het is nog wat wennen om hier opnieuw fysiek te zijn.

Op 7 augustus, in volle zomer, toen bijna iedereen met vakantie was, zond Sporza op VRT de huldiging van de Belgian Cats uit na hun deelname aan de Olympische Spelen in Tokio. Dat was op het moment dat de Sporzaredactie natuurlijk op volle toeren draaide en had gedraaid de voorafgaande weken. Na afloop van de uitzending bleef de micro per ongeluk aanstaan. Er viel te horen hoe een journalist van de Sporzaredactie verschillende ongepaste, stigmatiserende, seksistische en homofobe uitspraken deed over de teamleden van de nationale vrouwenbasketbalploeg. Via sociale media reageerden verschillende luisteraars meteen verbolgen over de uitspraken. Ook de teamleden van de Belgian Cats reageerden verontwaardigd en vroegen de dag nadien met aandrang het ontslag van de sportjournalist. De VRT heeft de journalist ondertussen op non-actief gezet.

Het was trouwens niet de eerste keer dat de Sporzaredactie in het vizier kwam wegens ongepaste uitspraken tijdens de uitzendingen van de Olympische Spelen deze zomer. Want toen de Amerikaanse turnster Simone Biles zich uit een deel van de wedstrijd terugtrok wegens een grote druk op haar mentale welzijn, liet een commentator, een gastcommentator weliswaar, van Sporza zich hier schamper over uit. Ook hierbij distantieerde de VRT zich van de uitspraken van de commentator. Zo stelde de openbare omroep dat de opmerkingen die er werden gemaakt, niet stroken met de manier waarop de VRT en Sporza over mentale problemen denken.

Er is de dagen nadien veel te doen geweest over de hele kwestie. Daarom vond ik het wel belangrijk om een aantal vragen te stellen aan de bevoegde minister.

Minister, hebt u reeds contact gehad met de VRT naar aanleiding van de uitspraken die zijn gedaan tijdens de uitzendingen van de Olympische Spelen, weliswaar nadat het officiële gedeelte was afgesloten?

Welke engagementen hebt u van de VRT verkregen omtrent het vermijden dat zulke uitspraken, die volgens mij toch getuigen van een bepaalde cultuur binnen – misschien een deel van – de redactie die anno 2021 niet gepast is, zich nog zullen herhalen?

Hebben er u nadien nog andere verhalen of getuigenissen van seksisme en grensoverschrijdend of ongepast gedrag uit het Vlaamse medialandschap bereikt?

En ten slotte, zullen er vanuit de Vlaamse overheid initiatieven worden genomen om een meer inclusieve en gezonde werkcultuur in het medialandschap en op de redacties aan te moedigen?

Minister, ik dank u alvast voor uw antwoord.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Ik dank u, voorzitter. Eerst en vooral, ook van onzentwege is dit een oprecht blij weerzien. Veel succes en werkijver gewenst aan de collega's en uiteraard ook aan de minister.

Wat de vraag betreft, is de situatie inderdaad al geschetst door collega Segers, al zou ik de classificaties die mevrouw Segers daaraan toe-eigent – 'stigmatiserend', heb ik gehoord, 'homofob', 'seksistisch' – toch enigszins willen nuanceren. Ik heb de passage zelf een aantal keren beluisterd en wat ik daar hoorde, deed mij nu niet onmiddellijk van mijn stoel vallen. In de marge daarvan, mevrouw Segers: u haalt telkens naar ons uit als het gaat over de operationele taken van de VRT. Maar blijikbaar is dat wel zeer à la carte.

Wie een beetje realiteitszin heeft en al eens buitenkomt – ik zit zelf in het verenigingsleven, dus we hebben daar ook al eens over gesproken –: wat je daar hoort, correspondeert niet met wat we hier ter linkerzijde en op sociale media ter linkerzijde horen. En dan druk ik mij nog zeer zacht uit. De meest gehoorde reactie van de mensen is: 'Als dat al niet meer mag, waarmee zijn we dan in godsnaam bezig?' Vooral, die verontwaardiging kwam er op een moment dat Wallonië in watersnood verkeerde. Die verontwaardiging op dat moment over een dergelijk fait divers was toch wel bijzonder pertinent en eigenlijk ook pijnlijk voor de politiek.

Nu, los van onze persoonlijke appreciaties, blijkt inderdaad dat de man op non-actief is gezet. In de pers en op sociale media, ook ter linkerzijde, vernemen we dat men eigenlijk al luidkeels aan het roepen is om die man zijn ontslag. Dat gaat dan over een kleine, maar wel zeer luidruchtige minderheid.

Los van onze beschouwingen stelt zich wel de vraag op basis van welke interne regel of charter of artikel uit het arbeidsreglement men die man nu eigenlijk op non-actief heeft gezet en ook nog eens publiekelijk te schande heeft gemaakt. De enige fout die hij mijns inziens heeft gemaakt, is dat hij inderdaad zijn machine niet heeft uitgezet. Dat is inderdaad een foutje. Dat kun je hem verwijten. Maar dat kan mijns inziens toch geen reden zijn om na dertig feilloze dienstjaren botweg op non-actief te worden geplaatst of nog erger, zoals sommigen zouden wensen, die man aan de deur te zetten. Als je het arbeidsreglement bekijkt, lees je dat het in die context kan gaan over ongeschiktheid of onvoldoende prestaties. Dat zijn toch niet meteen classificaties die in het kader van dit dossier en deze case van toepassing zijn.

Minister, wat is uw appreciatie bij dit voorval? Op basis van welke regel, charter of artikel uit het arbeidsreglement is men tot een dergelijke verregaande sanctie overgegaan? Wat zijn de bijkomende stappen door de VRT in dit specifieke dossier? Welke stappen worden in het vooruitzicht gesteld? Ik denk dat dat wel een antwoord is waar heel wat mensen graag duidelijkheid over geschapen zouden zien.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Voorzitter, collega's, het is heel fijn om jullie te kunnen terugzien en rechtstreeks te kunnen discussiëren en vragen te beantwoorden. Dat is toch helemaal anders dan via Zoom. Heel fijn dat dat opnieuw kan.

Over het geval van de uitspraken van Eddy Demarez over de Belgian Cats is al heel veel inkt gevloeid. Voor mij zijn er drie elementen die belangrijk zijn. Ten eerste vind ik dat er hier nogal relativerend wordt gedaan over de uitspraken. Ik denk dat dat niet aan de orde is. Ik denk dat dat heel duidelijk ongepaste uitspraken waren, die kwetsend waren, die stigmatiserend waren. Ik vind dat we dat zeker niet mogen relativeren. Dat is duidelijk een fout van de betrokkene. Ik heb dat zelf ook zo verklaard en de VRT heeft dat ook zo verklaard. Bij de VRT is geen plaats voor dit soort uitspraken. De VRT moet er zijn voor iedereen, voor alle Vlamingen en Brusselaars die daarin geïnteresseerd zijn.

Trouwens, een klein zijspiongetje: ik ben ook minister van Jeugd. En wat ik in al mijn gesprekken met jongeren hoor, is dat het allerbelangrijkste voor hen is dat ze kunnen zijn wie ze zijn, wie ze willen zijn, en dat daar ook respect voor is en dat ze daar niet voor beoordeeld worden. Dit soort uitspraken draagt daar niet aan bij. Dat is dus niet oké. Dat kan alleen maar veroordeeld worden.

De volgende vraag is dan natuurlijk hoe je daarmee omgaat als mediabedrijf. U weet dat de heer Demarez vandaag op non-actief staat, maar ik begrijp van de VRT-directie dat dit dossier zeer ernstig wordt opgevolgd en dat men daar aan het bekijken is welke gesprekken nog mogelijk zijn, bijvoorbeeld met de Belgian Cats, en hoe dat verder wordt gedaan. Dat is natuurlijk een zaak van operationeel personeelsbeleid. Dat is niet jullie of mijn verantwoordelijkheid, maar ik heb er vertrouwen in dat dat op een goede manier wordt opgevolgd.

Ik heb eerder ook al aangegeven dat ik denk dat we moeten opletten voor een samenleving waar één fout al leidt tot zeer drastische gevolgen en waar je ook heel snel veroordeeld wordt op sociale media. Het gaat hier over een meneer van vlees en bloed, met een indrukwekkende loopbaan, die toch wel zeer gewaardeerd wordt, ook door de kijkers en de mediagebruikers. Ik denk dat zo iemand ook een tweede kans kan verdienen, maar het is, zoals gezegd, aan de VRT om dat op te volgen.

Er werd ook gevraagd over welke bepalingen in het arbeidsreglement het dan gaat en dergelijke. De VRT-directie deelt mij mee dat het gedrag van de betrokken VRT-medewerker en -medewerkers niet in overeenstemming is met het integriteitscharter en de daaruit afgeleide integriteitscode. De tien geboden voor sociale media of andere richtlijnen zijn hier niet van toepassing.

Het is nu aan de VRT om te bekijken hoe ze daar verder mee omgaan. Maar als er effectief oprechte excuses zijn, als er een goed gesprek is, dan zou bijvoorbeeld een ontslag heel duidelijk een disproportionele sanctie zijn.

Ik wil er nog iets aan toevoegen, namelijk dat het naïef zou zijn om te denken dat dit soort problemen samenhangt met één enkele persoon. Op de Sporzaredactie, net als in heel de VRT, net als in andere mediabedrijven, net als in onze hele samenleving, zijn er nog grote stappen van verbetering mogelijk op het vlak van organisatiecultuur, op het vlak van respect voor ieders identiteit en voorkeuren, op het vlak van diversiteit. Ik reken er dus op – en dit is eigenlijk ook een oproep, niet alleen aan de VRT maar aan de hele mediasector, als minister van Media, maar eigenlijk ook breder aan de samenleving – dat er heel ernstig met dit soort zaken wordt omgegaan en dat er wordt ingezet op cultuurverandering, cultuurverbetering die kan bijdragen tot meer diversiteit op de redacties, op alle mogelijke vlakken, en meer respect voor de eigenheid van iedere medewerker en uiteraard van de personen met wie men contact heeft. Dat is misschien een uitdaging op de Sporzaredactie, maar ik ben ervan overtuigd dat het een uitdaging is in heel veel bedrijven in ons land, en trouwens niet alleen in bedrijven, maar ook onder ons. Collega Sloomans, u verwijst naar wat men op café zegt. Uiteraard. Het is des

mensen om dat soort zaken te zeggen. Maar dat is nog geen reden om dat ook goed te vinden. Ik denk dat we daar nog een lange weg af te leggen hebben.

Er is ook gepeild of er mij andere getuigenissen hebben bereikt. Er zijn geen specifieke vragen op dat vlak.

En er is ook gevraagd wat wij nog verder zouden ondernemen. Ten eerste denk ik dat dit niet alleen een zaak is van de politiek of van de minister, maar van de hele samenleving. In die zin reken ik, zoals gezegd, op de VRT, maar ook op de andere mediabedrijven om daar stappen rond te zetten. Ik kan u meegeven dat vorig jaar, op het eerste overlegplatform in het kader van het sociaal charter voor de mediasector, ook inclusie en diversiteit en respect voor de eigenheid van mensen een van de thema's was die besproken zijn. Ik heb toen ook aan de sector aangegeven dat het absoluut noodzakelijk is dat er acties worden ondernomen. We hebben dat trouwens al besproken in deze commissie. En eind deze maand komen de verschillende betrokkenen van de sector bijeen in het overlegplatform Welzijn en Inclusie. Daar zal een voorstel voor een actieplan op tafel worden gelegd. Het is de bedoeling dat dit actieplan ook zal worden uitgerold bij verschillende mediaspelers. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat u op de juiste manier reageert. Maar ik denk dat we naar aanleiding van deze specifieke case toch eens dieper moeten gaan.

Collega van het Vlaams Belang, 'point taken'. Wij noteren dat ronduit seksistische, homofobe uitspraken voor u volkomen oké zijn en dat het voor u een fait divers is wanneer topsporters, onze Belgian Cats, na zo'n lange periode, zestig dagen quarantaine, waarin ze topprestaties hebben neergezet in de Olympische Spelen, uren op het vliegtuig zitten richting België, uitstappen uit het vliegtuig en dan zo'n kwetsende zaken moeten horen, niet over hun prestaties, maar over hun persoon, over wie ze zijn, vrouw en behorend tot de lgbtq-gemeenschap (lesbian, gay, bisexual, transgender, queer (or questioning)). Ik vind dat schokkend.

Wat de case betreft, gaat het voor mij niet om de betreffende redacteur, de journalist op zich. Ik denk dat dat ook voor hem achteraf beschouwd een heel pijnlijk incident moet zijn geweest. En ik kan mij ook inbeelden dat hij het daar nu zelf bijzonder zwaar mee heeft.

Maar ik denk dat er wel veel werk voor de boeg is binnen de VRT. Ten eerste, ten aanzien van de betreffende journalist. Hij is nu op non-actief gezet. Als hij een tweede kans krijgt – en ik denk ook dat dat mogelijk moet zijn –, dan moet er wel een traject voor hem worden uitgestippeld, in nauw overleg met hem, over hoe men voor hem persoonlijk die cultuurswitch kan maken.

Maar, ten tweede, zijn die uitspraken van die persoon volgens mij de uiting van een cultuur binnen een bepaald deel van de Sporza-redactie – misschien van de hele VRT, maar dat is maar een vraag die ik stel. Dan moeten we daar oog voor hebben en dan moet daaraan worden gewerkt.

Ten derde, die cultuurswitch is nodig. De vraag is wat de VRT daaromtrent zal ondernemen. Minister, in 2019 is er een welzijnsenquête uitgevoerd. Die gaf bijzonder choquerende resultaten. 17 procent van de medewerkers voelt zich soms beledigd en belachelijk gemaakt. 8 procent wordt geconfronteerd met fysiek of emotioneel geweld. 6 procent van de medewerkers wordt geconfronteerd met ongewenst seksueel geweld binnen de VRT. Dat was in 2019.

Er is toen afgesproken dat die enquête zou worden herhaald in 2021. Ik heb begrepen dat dat niet is gebeurd, allicht vanwege corona, hoewel ik denk dat het

uiteraard net belangrijk was geweest om die enquête dit jaar zeker uit te voeren. Er werden toen ook een aantal acties aan gekoppeld, preventiemaatregelen. We hebben die opgesomd gekregen: normering, drempelverlaging, aanmelding, sensibilisering, responsabilisering, begeleiding van coaches, gerichte onderzoeken. Minister, wat is er gebeurd met al die acties die de VRT toen heeft vooropgesteld? Wordt er gepland om die welzijnsenquête opnieuw uit te voeren?

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, het stemt me tevreden dat u aangeeft dat een ontslag een disproportionele sanctie zou zijn. Maar de vraag is wat de volgende stap zal zijn in dit dossier. U zegt dat er een actieplan komt. Maar concreet, wat de heer Demarez betreft, is er eigenlijk geen antwoord gekomen.

Ik zou u willen aangeven om het goelagtraject, het heropvoedingstraject dat mevrouw Segers voorstelt, zeker niet in ogenschouw te nemen. Wat dat betreft zijn er nog zekerheden.

Ik begrijp inderdaad dat dit tot het operationeel personeelsbeleid van de VRT behoort. En het is inderdaad zo – en gelukkig maar – dat de gedelegeerd bestuurder het recht heeft om zijn eigen personeelsbeleid te voeren. Dat laat het Mediadecreet hem natuurlijk ook toe. Maar dat betekent niet dat hij zich daarbij niets moet aantrekken van het arbeidsrecht. Dat nu zelfs Unia heeft aangegeven dat zij geen juridische actie zullen ondernemen, bewijst toch dat het dossier tegen deze man bijzonder flinterdun is. En ik begreep uit een eerdere communicatie van u dat u, op geheel katholieke en christelijke wijze, die ik ten zeerste waardeer, vindt dat iedereen een tweede kans verdient. De vraag rijst, na anderhalve maand, wanneer men hem die vergiffenis zal gunnen. En op die vraag hebben we eigenlijk geen antwoord ontvangen.

In de marge heb ik nog een bijkomende vraag. Het viel mij op dat 'in the heat of the moment' heel wat VRT-collega's eigenlijk bijzonder laf en oncollegiaal publiekelijk de heer Demarez een mes in de rug hebben gestoken. Ze vonden het echt nodig om op de meest choquerende manier uit te halen naar een collega die al dertig jaar dienstdoet op de VRT. Het is in die context dat mijn vraag over de tien geboden van de sociale media was gesteld. Artikel 8 van de tien geboden van sociale media stelt – en dat bindt alle VRT-medewerkers –, ik citeer: "Maar je moet toch vermijden om mensen te kwetsen of te beledigen." En daarbij aansluitend: "Haal niet uit naar collega's." Ik weet niet of u gelezen hebt wat er allemaal is rondgestrooid op sociale media door een aantal collega's. Ik zal hun namen niet noemen. Maar goed, dat was wel weerzinwekkend. En ik vrees dat die uithalen, dat de ruzie die daar werd gestookt, eigenlijk veel kwalijker en schadelijker zal zijn voor de VRT dan een schunnig mopje. In een ruziënd café komt niemand binnen. Ik verneem graag van u, minister, of er in het kader van artikel 8 dat ik zojuist citeerde sancties zullen worden getroffen of andere maatregelen ten aanzien van diegenen die dat te berde hebben gebracht.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Ik dank beide vraagstellers om dit voorval hier in dit parlement opnieuw onder de aandacht te brengen, elk vanuit een andere overtuiging. Het zal u niet verbazen dat ik de vraagstelling van collega Segers enorm waardeer, en slecht word van wat u hier, mijnheer Slootmans, zegt.

Maar eerst richt ik mij tot de minister. Ik denk dat uw houding in dit parlement de juiste is. Het is niet onze taak om de VRT op te leggen hoe hierin op te treden. Wat ik vooral een heel goede zaak vind in wat u aanhaalt, is dat u een structureel inclusiebeleid wilt voeren. Het sociaal charter voor de audiovisuele sector is heel goed. Want het gaat hier inderdaad niet alleen maar om dit ene concrete incident.

Maar het toont aan dat er toch een bepaalde heersende cultuur is binnen bepaalde redacties. Ik wil hier uiteraard niet veralgemenen. Maar er heerst toch een bepaalde cultuur waar we van af moeten geraken.

Er is gisteren nog een studie van de VUB in de pers verschenen waaruit blijkt dat de redacties voornamelijk bestaan uit 50-plussers, mannelijke, witte redactieleden. Tja, dan is het natuurlijk moeilijk om ook diversiteit in de praktijk te krijgen. We moeten echt naar een mentaliteitsverandering gaan.

Mijnheer Sloomans, u zegt dat u niets verkeerd hebt gehoord. Ik vraag me dan echt af of wij datzelfde fragment hebben gehoord en of u hier kunt ontkennen dat dat gaat over puur seksisme, pure lesbofobie. Dat kan er bij mij echt niet in. U zegt dat de enige fout die de heer Demarez heeft gemaakt, is dat hij zijn machientje niet heeft afgezet. Maar meent u dat nu echt? Dat begrijp ik niet. Dus u had geen probleem met die uitspraken.

Wel, met uw tussenkomst hier toont u opnieuw aan wat de ware aard is van u en uw partij, wat jullie ware kijk is op holebi's en transgenders. (*Opmerkingen van Klaas Sloomans*)

Dat was gisteren in de commissie Sport trouwens ook opnieuw duidelijk, toen het ging over maatregelen binnen de voetbalsector. Daar heeft uw partij opnieuw getoond wat voor jullie belangrijk is.

Want hiermee plaatst u zich niet aan de kant van de slachtoffers, maar opnieuw aan de kant van de daders. Dat is heel problematisch. U en uw partij zeggen daarmee impliciet dat er eigenlijk geen probleem is met lesbofobie en met het discrimineren van transgenders. En dat zagen we deze week opnieuw. Op de sociale media was er een collega van uw partij, een federaal parlementslid dat ook lid is van Schild & Vrienden – dat dan weer deel uitmaakt van een brede internationale antigender-, anti-lgbt-beweging – die een kandidaat van een populair programma op VTM aan het ridiculiseren was, omdat ze vertelde over haar transgenderproces. Het is ondertussen heel duidelijk – en het wordt elke keer duidelijker – dat uw partij niets voorheeft met transgenders en holebi's, dat u onze groep alleen maar kunt misbruiken om te polariseren en voor uw haatdragende verhaal te spannen. En verder laat u geen enkele kans onbenut om holebi's en transgenders te ridiculiseren, te stigmatiseren. Dat vind ik enorm kwalijk, en dat hebt u vandaag opnieuw duidelijk gemaakt.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Het gros van de collega's heeft al duidelijk aangehaald dat dergelijke uitspraken, zulke aangebrande uitspraken, niet kunnen, niet op de openbare omroep, maar wat mij betreft ook niet gewoon op café. Ik denk dat collega Van de Wauwer heel terecht reageert op de opmerking dat de enige fout is dat hij zijn machine niet heeft afgezet. Wij delen die mening overigens.

De VRT heeft er goed aan gedaan om de medewerker op non-actief te plaatsen om rustig de situatie uit te klaren. Begrijp me niet verkeerd: overmoedig en te snel beslissingen uitvoeren, zou geen goed idee zijn geweest. De Belgian Cats zijn ondertussen ook teruggekomen op hun vraag om die persoon te ontslaan. Het is een goede zaak dat enerzijds de verslaggever beseft dat zijn uitspraken ongepast waren en dat anderzijds de mogelijkheid tot dialoog er nu is. Dat is een heel erg goede zaak, niet alleen binnen de VRT, maar in het breder kader.

Tegelijkertijd denk ik dat het niet aan de Vlaamse overheid is om campagnes te lanceren over zaken over een inclusieve werkcultuur. Wel ben ik ervan overtuigd dat dit een uitgelezen kans is voor andere zaken. Het is bijna dag op dag een jaar geleden dat er een gigantische hetze was over schermgezichten van wie er

naaktfoto's en filmpjes geëkt raakten. We herinneren ons allemaal nog deze situatie. Ik heb toen in deze commissie aangehaald dat dat een moment was om vast te grijpen, om daarrond te werken en te gaan sensibiliseren. Ook dit eigenste voorval kan een katalysator zijn. Niet om met een vermanend vingertje te gaan zeggen: 'Nee, die uitspraak mag niet', maar om daarover in gesprek te gaan: waarom is dit soort uitspraken ongepast, waarom zorgt dit voor dergelijke commotie en dergelijke gevoelens? – dat soort zaken.

Minister, u verwees naar het actieplan dat wordt uitgewerkt. Ik vroeg mij enerzijds af: wordt dit daarin meegenomen? En anderzijds: op welke manier zal er na dit voorval worden gemonitord aan remediëring? Zit dat ook in dat actieplan? Ik dank u alvast heel erg voor uw antwoord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ook ik wil nog een aanvullende vraag stellen. Ik ben het ook helemaal eens met de collega's die zeiden: 'Na zestig dagen quarantaine en inzet voor ons land, thuiskomen en zulke persoonlijke uitspraken horen ...' Ik vond dat ook ongelooflijk pijnlijk, ik vond dat eigenlijk vreselijk. Maar goed, de gesprekken daarover zijn aangegaan. De maatregelen zijn genomen.

Het zal de VRT wellicht niet echt goed hebben gedaan, ook intern. U zegt dat u een structureel inclusieplan zult uitrollen voor de hele audiovisuele sector. Hebt u er weet van hoe men dit op de VRT nu aanpakt en wat de maatregelen daar zijn? U zou kunnen zeggen dat dat een zaak is van de VRT. Maar in onze beheers-overeenkomst staat toch wel ook heel duidelijk dat wij inzetten op die integriteit en diversiteit. Mijn vraag is dus: zijn er plannen? Ik geloof dat de VRT zelf had gezegd dat er een soort nieuw diversiteitsplan op stapel staat. Weet u daarvan? Hoever staat het daarmee? Bent u daarbij betrokken? Weet u welke acties daarin zullen zitten? Want ik denk inderdaad dat er geleidelijk aan, en zonder de polarisatie op te kloppen, toch moet worden gewerkt aan een andere cultuur, een cultuur die wel duidelijk stelt dat het kunnen zijn wie je bent, die diversiteit, een meerwaarde is, dat we dat moeten omarmen, eerder dan zoals de heer Slootmans heeft gedaan nog een beetje olie op het vuur te gieten. Mijn bijkomende vraag is: hoe zit het met dat diversiteitsplan bij de VRT?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, voorzitter en collega's, voor de verdere opmerkingen en vragen.

Collega Slootmans, u verwijst naar het arbeidsrecht. Ook op dat vlak denk ik dat het niet aan de regering is om te bepalen hoe het arbeidsrecht moet worden toegepast. Net als het personeelsbeleid zelf is het arbeidsrecht een zaak tussen de werkgever en de werknemer. En mochten daar fouten zijn tegen het arbeidsrecht – waarvan ik, voor de duidelijkheid, geen enkele indicatie heb –, dan zal het ook niet aan de regering zijn om daar uitspraken over te doen. Dan zal het desgevallend aan de bevoegde rechtbanken zijn. Op dit moment is dat niet aan de orde.

U vraagt ook wanneer er vergiffenis komt voor de betrokkene, voor Eddy Demarez. Dat is een mooie christelijke term. Dat kan ik als minister natuurlijk niet geven. Ik ben niet betrokken in die zaak. Dat moet bepaald worden tussen de betrokkenen. Er zijn al excuses geweest. Ik denk dat oprechte excuses belangrijk zijn. De reactie van de Belgian Cats daarop is ook belangrijk. Ik begrijp ook van de VRT dat daar nog gesprekken zullen komen. En ik hoop dat dat een goed resultaat geeft.

Wat artikel 8 van de tien geboden voor sociale media betreft, ben ik niet op de hoogte van sancties op basis van dat artikel.

Ik ga dan verder naar de vraag van collega Segers en andere collega's naar wat de VRT nu gaat doen. Het is uiteraard zo dat deze thematiek vroeger al hoog

aangestipt stond in het hr-beleid van de VRT. En met de nieuwe beheers-overeenkomst is dat nog eens versterkt. Maar ik heb van de VRT-directie begrepen dat zij die inspanningen nog zullen versnellen, ook rekening houdend met dit voorval, om er effectief voor te zorgen – en ik vind dat een goede term, collega Perdaens – dat dit geval ook iets positiefs met zich kan meebrengen en dat het een katalysator kan zijn om de inspanningen, die er voor de duidelijkheid al zijn binnen de VRT, nog te versterken en te versnellen.

Over de enquête, collega Segers, heb ik geen nadere info. Ik kan zeker navragen wat daar de stand van zaken van is. In elk geval is mij verzekerd dat alle nodige inspanningen gebeuren. Als een enquête daarbij helpt, zullen we dat ook zien.

We werken de komende maanden heel hard aan het ruimere diversiteitsbeleid en de planning voor heel de mediasector. Er is ook een actieplan, niet echt rechtstreeks gelinkt, maar dat toch ook in dezelfde sfeer zit, rond grensoverschrijdend gedrag, waaraan we aan het werken zijn, samen met partners als Mediarte en het Vlaams Audiovisueel Fonds. Daar zullen we later op het jaar zeker nog meer info over kunnen geven.

Ik kom nog eens terug op de basispunten van deze kwestie. Ten eerste denk ik dat het heel belangrijk is dat ook hier in deze commissie Media de overgrote meerderheid van de commissie duidelijk aangeeft dat dit soort uitspraken niet voor herhaling vatbaar is en dat dit echt niet door de beugel kan. En ten tweede hoop ik ook dat breder maatschappelijk, maar ook in dit geval, er in de samenleving nog ruimte is voor wat mededogen. Ik denk dat we allemaal fouten maken, soms kleine fouten, soms grotere fouten. Er moet ook nog plaats zijn voor een tweede, een derde en zelfs een vierde kans. Ik denk dat het belangrijk is dat we dat in deze commissie ook nog eens bevestigen.

Zoals gezegd, reken ik erop dat zowel de VRT als de andere mediabedrijven daar de komende maanden hard verder aan blijven werken. Want het gaat uiteindelijk over een cultuuromslag, een cultuurverandering. Mensen die ervaring hebben met management weten dat dat het moeilijkste is wat er is. Maar ik ben er ook van overtuigd dat de verschillende spelers er zich terdege van bewust zijn dat dit een heel belangrijke thematiek is om aan te pakken in hun respectieve bedrijven.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Dank u wel, minister.

Mijnheer Slootmans, ik wil ook nog eens zeggen hoe gechoqueerd ik ben dat u hier zo openlijk uw ware gelaat toont dat u gewoon ronduit homofoob bent.

Minister, het is zeer goed dat u zegt dat we moeten kijken naar een actieplan voor een globaal inclusiebeleid voor de media. Het is ook goed om te vernemen dat de VRT daar ook zelf alvast versneld werk van wil maken. Ik kijk ernaar uit op welke manier ze dat gaan doen. Ik denk dat dat zeer bottom-up zal moeten gebeuren.

Misschien is het ook een idee om expliciet te kijken naar het bestaande sociale charter voor de audiovisuele media, om daar een bepaling in op te nemen voor het engagement van mediabedrijven voor een inclusief beleid, en bijvoorbeeld ook sterker in te zetten op integriteitscodes die al bestaan binnen de VRT en die zelfs al aangescherpt zijn, maar die naar mijn denken veel te weinig bekend zijn op de werkvloer. Ik denk dat er op het communicatievlak van die integriteitscode nog werk op de plank ligt, ook op het vlak van sensibilisering en responsabilisering.

Ik wil u ook vragen om met de VRT op te nemen of de welzijnsenquête, die in 2019 is uitgevoerd en die om de twee jaar zou gebeuren, toch nog dit jaar kan worden

herhaald – want dat was toen een nulmeting – en ook te vragen om de uitvoering van het actieplan te versterken.

En dit wil ik ook nog echt gezegd hebben: ik heb deze zomer op Sporza, bij de uitzendingen van de Olympische Spelen, echt gezien dat de Sporzaredactie heel wat inspanningen heeft gedaan om aandacht te besteden aan vrouwen in de sport, vrouwensporten, voor de schermen, vrouwelijke commentatoren, experts. Ik heb dat gezien. Het was dus des te pijnlijker om die uitschuiver te zien, net op het laatste moment. Dat had niet mogen gebeuren. Ik heb het gevoel dat Sporza er wel echt mee bezig is. Iemand heeft ernaar verwezen hoe belangrijk het is om diversiteit op de werkvloer te hebben. Sporza heeft 72 voltijdequivalenten (vte's), waarvan maar 12 vrouwen. Dat is weinig. Ik denk dat de VRT dat aantal van 12 vrouwen graag wil opkrikken naar 35, maar zij zitten natuurlijk ook binnen een besparingslogica. Mensen worden niet meer vervangen wanneer ze met pensioen gaan. Mijn laatste oproep is dus, minister: de VRT heeft al bijzonder sterk bespaard, dus ik hoop dat in de hele idee van het dichtrijden van het gat in de begroting van Vlaanderen, de VRT daar de komende jaren verder van gespaard gaat worden. Want ik denk niet dat er nog veel vet op de soep ligt. Als de VRT werk wil maken van die diversiteit op de werkvloer, die zo essentieel is, dan moet ze niet in een verder besparingstraject geduwd worden.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Men legt mij hier een aantal woorden in de mond. Ik heb niet gezegd dat er niets verkeerd liep. Ik heb gezegd dat het een fait divers is, ik heb gezegd dat het cafépraat is. U moet maar eens in Liedekerke naar café Het Kerkzicht komen, mevrouw Segers. *(Opmerkingen)*

Kom eens buiten. Dat zou ik jullie eigenlijk wel eens willen aanraden. De beroepsgechoqueerden met hun lange tenen hier, daar hebben de mensen het echt wel mee gehad. Ik ben heel mijn leven uitgescholden voor wittekop. Het gaat wel met mij, hoor, eerlijk gezegd.

En ik heb hier absoluut geen lessen te krijgen in holebirechten. Jullie zijn al jaren de grootste importeurs van holebihaat, getuige de recente gebeurtenis van afgelopen weekend met Riadh Bahri. Ik moet daar geen tekeningetje bij maken.

Minister, u herhaalt het hier – en dat siert u – dat u effectief, de christelijke filosofie indachtig, vindt dat wie om vergiffenis vraagt, daar ook recht op heeft. Een andere christelijke gedachte is dat wie zonder zonde is, de eerste steen werpe. Dat is misschien een suggestie die u niet alleen aan de VRT kunt meegeven, maar ook hier aan een aantal collega's.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de terugkeer van een schermgezicht naar de VRT – 4419 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Collega's, bij de vorige vraag had mevrouw Segers het over besparingen bij de VRT. In 2019 kwam het personeel inderdaad op straat omdat er te weinig geld was voor de VRT. We hadden een bijna armlastige openbare omroep. Niettemin moeten we constateren, dames en heren, dat

ondanks wat er steeds wordt gezegd, toch opnieuw een goudhaantje binnen-gehaald is door de openbare omroep.

We hebben voordien de heer Geubels gehad die naar de VRT is gekomen. Nu hebben we eigenlijk opnieuw een kanjer – dat mogen we toch wel zeggen –, namelijk de heer Niels Destadsbader. Afgelopen zomer was er, zoals we dat ook gewoon zijn, een persbericht waarmee de VRT nieuwe gezichten en programma's aankondigt voor het najaar. En dan was er die opmerkelijke transfer van schermgezicht Niels Destadsbader. Hij is misschien wel een beetje de Messi van de media op dit ogenblik. Hij gaat zijn jarenlange samenwerking met VTM stopzetten en keert terug naar de openbare omroep, waar hij initieel enkel op de radio te horen zal zijn. Er loopt ook nog een contract met VTM. Hij zal waarschijnlijk ten vroegste in het najaar van 2022 of misschien vroeger te zien zijn op Eén.

We hebben hier in het verleden al een paar keer een boekje opengedaan over die schermgezichten op de VRT en de exclusiviteitscontracten die zij aangeboden krijgen. En ook hier, collega's, stel ik die vraag. In de beheersovereenkomst met de VRT is te lezen dat inzake het binnenhalen van schermgezichten de omroep zich marktconform, kostenbewust en terughoudend moet opstellen. Daarnaast staat in dezelfde overeenkomst dat de VRT transparantie verschaft inzake de jaarlijkse vergoeding van schermgezichten en radiostemmen waarmee de VRT een exclusiviteitscontract heeft afgesloten, zonder dat informatie wordt gegeven op individuele basis. Ik heb hier ooit gezegd dat het voor mijn part volgens het Angelsaksische model mag zijn. Mijn wedde is ook bekend. Ieders wedde is hier bekend. Van mij mag dat, maar blijkbaar is dat nog een brug te ver in ons land. Oké, dan is het zo.

Wat de transfer van de heer Destadsbader betreft, stelt de VRT dat hij al een jaar geen contract meer had bij DPG of VTM. Daardoor zou de VRT strikt genomen niet opgeboden kunnen hebben tegen DPG of VTM, ook al horen wij daar toch andere geluiden over. Een mens vangt hier en daar toch eens wat op.

Daarom roept deze transfer of overstap toch wel enkele vragen op, minister. Hoe staat u tegenover deze transfer, waarbij een nieuw exclusiviteitscontract wordt afgesloten? Op dit moment is de transparantie ten aanzien van die exclusiviteitscontracten zeer beperkt. Ik vind die nog altijd te beperkt. We gaan nu kijken naar het jaarverslag, de volgende keer dat dat eraan komt. Hoe ziet u de mogelijkheid om die transparantie te verhogen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Bedankt voor de vraag, collega Meremans. Het behoeft natuurlijk geen verduidelijking dat het de VRT toegestaan is om exclusiviteitscontracten te sluiten volgens de beheersovereenkomst. Ook nieuwe exclusiviteitscontracten met schermgezichten en radiostemmen kunnen worden aangegaan. U hebt zelf ook verwezen naar de beheersovereenkomst. Die stelt inderdaad dat de VRT bij het afsluiten van die contracten zich marktconform, kostenbewust en terughoudend opstelt. Een prijsverhogend opbod kan niet, een marktconform bod kan wel.

De VRT benadrukt dat de openbare omroep bij het afsluiten van die exclusiviteitsovereenkomst conform de beheersovereenkomst heeft gehandeld. Niels Destadsbader had inderdaad lange tijd een exclusiviteitscontract bij DPG Media. Pas toen bleek dat zijn exclusiviteitsovereenkomst niet zou worden verlengd, heeft de VRT met Niels Destadsbader gesproken. Niels Destadsbader zal, volgens de informatie van de VRT, marktconform vergoed worden.

Dat gezegd zijnde, ben ik het wel met u eens dat er meer transparantie moet komen rond exclusiviteitscontracten. Ik ben geen voorstander van een

Angelsaksisch of een Scandinavisch model. Dat zijn andere tradities. In een aantal Scandinavische landen weet men zelfs van de burens hoeveel ze verdienen. Van parlementsleden is dat redelijk logisch, maar voor mensen die onder een privaat contract zitten, vind ik dat toch minder evident.

Dat is ook niet de keuze die we hebben gemaakt in de beheersovereenkomst, wel om aan de belastingbetaler en aan het parlement de mogelijkheid te geven om dat in grootteorde te weten. En dat zal inderdaad een eerste keer gebeuren in het jaarverslag over dit jaar. Dat is een belangrijk moment, denk ik. We kijken daar ook naar uit, om te zien hoe dat gebeurt. Dat is dan een evenwicht vinden tussen de informatie die men kan vrijgeven, zodat de belastingbetaler ook heeft waar hij of zij recht op heeft, namelijk duidelijkheid over welke bedragen naar die exclusiviteitscontracten gaan. Maar dat is, wat mij betreft, niet om te weten hoeveel deze of gene persoon precies verdient. Ik denk dat dat het evenwicht is dat ook in de beheersovereenkomst is gevonden.

Ik weet ook van de VRT dat ze dat grondig aan het bekijken zijn om dat op een goede manier te doen. We zullen dat in het jaarverslag kunnen lezen. Ik stel voor dat we dan ook eens grondig bekijken of dat inderdaad datgene is wat we hadden verwacht.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Dank, minister, voor uw antwoord. Toen de heer Geubels door de VRT werd binnengehaald werd er bij zijn komst natuurlijk wel gezegd dat hij ook andere programma's zou gaan maken, en dus niet louter alleen de stand-upachtige. Wat ik hier vernomen heb is dat deze persoon gewoon is binnengehaald voor programma's van hetzelfde genre, namelijk ontspanning. En daar is niks op tegen, voor alle duidelijkheid. Maar hij komt dus niet naar de openbare omroep voor een ander genre programma's. Dat mag voor mij, geen enkel probleem. Ik hoor dan wel dat het bedrag niet haalbaar was voor commerciële omroepen, maar blijkbaar wel voor de VRT. En dat is waar bij mij een beetje het schoentje wringt. Je kan wel zeggen dat er geen exclusiviteitscontract meer was met de commerciële omroep. Oké, dat kan zijn. Maar wat ik verneem, is dat het bedrag niet haalbaar was voor andere, maar blijkbaar wel voor de VRT. Dat is een beetje de vraag waar ik mee blijf zitten. Van mij mag iedereen veel geld verdienen. Maar het gaat natuurlijk over belastinggeld.

Ten tweede stel ik ook de volgende vraag. Mensen met kwaliteiten of mensen die populair zijn, binnenhalen heeft een prijs. In hoeverre zal dat beginnen door te wegen? Want je kunt een euro maar één keer uitgeven. Vorige keer is ons gezegd dat het door de besparingen voor VRT moeilijk is om nog dezelfde content, dezelfde fictiereeksen te leveren. Maar dan haalt men wel een schermgezicht binnen dat ook zijn prijs zal hebben. Gaat dat niet interfereren met de andere opdrachten die de VRT heeft?

Het derde punt dat ik zou willen aanhalen, is de samenwerking van de VRT met andere zenders. Er is altijd gezegd dat de VRT ook een opdracht heeft in het medialandschap. We hebben gezien dat een ander schermgezicht – ik denk aan meneer Ilse – ook een stuk bij SBS heeft gewerkt, namelijk bij de serie Blind Gekocht. Die samenwerking is nu ook voorbij. Daar stel ik me vragen bij voor de toekomst. Ik zou graag willen weten hoe die samenwerking met andere omroepen zal zijn. Het kan best zijn dat een schermgezicht een deel werkt voor de openbare omroep maar ook een deel werkt voor een privéomroep.

En dan heb ik nog een laatste punt. U hebt heel duidelijk gezegd dat u uitkijkt naar het jaarverslag. Maar daarin kan men gewoon een bedrag zeggen dat is besteed aan externen. Daar kan van alles in zitten. Daar kunnen freelance cameramensen in zitten, freelance geluidstechnici, daar kunnen podiumbouwers in zitten. Daar

kan eigenlijk van alles in zitten. Dus ik hoop dat we in dat jaarverslag toch een zeker onderscheid kunnen maken. Ik hoop dat men ons hier niet een beetje in de maling neemt met een bedrag waar ze dan alles instoppen. Dat zijn de bemerkingen die ik daarbij zou willen meegeven.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Dit is een interessante vraag. Hopelijk heeft DPG Media daar ook niet op gereageerd. Het zijn allemaal moeilijke zaken, die een beetje in de privésfeer hangen. Hoeveel geef je daaraan uit? Ik geloof de minister als hij zegt dat het bedrag marktconform is. Van het ogenblik dat hij daar 1 euro meer kon krijgen zou hij wel gegaan zijn zeker? DPG wenste dat niet te geven. Zij zullen misschien andere plannen hebben die daardoor in het gedrang komen. Ik denk dat dat zaken zijn die de omroepen zelf een stukje moeten afwegen en dat het voor ons een beetje moeilijk is om daar heel veel uitspraken over te doen.

Wat ik wel interessant vind, minister, is dat u eigenlijk al een beetje vooroploopt op het toekomstige jaarverslag. Daarin gaan we een bedrag krijgen over hoeveel de schermgezichten in het totaal kosten aan de VRT. Het is dan wel belangrijk dat we weten: zoveel voor zoveel personen, dat het niet ergens verstopt zit. Ik hoop dat men dat ook op die manier presenteert. Zo moeilijk lijkt mij dat niet: zoveel honderdduizend euro voor zoveel personen. Dan kunnen we wel min of meer inschatten wat een gemiddelde prijs is die daaraan wordt gegeven. Willen ze dat verder indelen in sport, ontspanning enzovoort, dan is dat des te beter. Maar dan gaan we natuurlijk al meer kunnen zien over wie het precies gaat, en dat is niet de bedoeling. Maar ik hoop wel dat het een beetje duidelijk is. En eerlijk gezegd, cameramensen – ik heb u misschien verkeerd verstaan, collega Meremans – vallen daar volgens mij niet onder. Ik hoop dat het op dat punt wel een redelijk duidelijk jaarverslag wordt.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Het is een vraag die natuurlijk altijd weer terugkomt. Ik snap het ook, omdat de VRT natuurlijk een openbare omroep is. De private zenders willen niet dat de VRT marktverstoring is. Dat is ook het uitgangspunt van de beheersovereenkomst. Maar de VRT moet natuurlijk haar bereik halen en de cijfers die wij vastleggen. En dat wil zeggen: een brede, generalistische zender zijn. Dat is dus altijd dansen op een slappe koord.

Ik heb geen probleem als het exclusiviteitscontract met Niels Destadsbader conform verlopen is. Ik had ook vernomen dat hij zagezegd al op de markt was. Ik vertrouw de VRT daarin dat het marktconform verlopen is. Maar de discussie over de transparantie van de verloning is wel een belangrijke. In het volgende jaarverslag gaan we dat zien. Ik sta op dezelfde lijn als de minister wanneer hij zegt dat we niet zover mogen gaan als in Angelsaksische of Scandinavische landen dat we per kop het exacte bedrag van zijn of haar verloning weten. Mijn vraag is of de VRT er al over heeft nagedacht hoe ze dat precies gaan doen. Zal het bijvoorbeeld zijn: dit is het aantal exclusiviteitscontracten en dat is het totale bedrag dat we hen geven? Of: die exclusiviteitscontracten zitten gesitueerd in een vork van dat tot dat bedrag? Of andere opties? Minister, kunt u daar al iets over zeggen?

Elisabeth Meuleman (Groen): Mijnheer Meremans, het is zeker ook jullie vraag en betrachting, en het staat ook in de beheersovereenkomst, dat de VRT Vlaams is en verbreed enzovoort. Ik denk dat ze met Niels Destadsbader wel iemand hebben die dat zal kunnen, iemand die ook jongeren zal kunnen bereiken. Ik snap ergens wel dat ze, om de cijfers te halen, met zulke mensen moeten werken. Wat mij wel een beetje verontrust als je nu naar de schermgezichten kijkt, is het volgende. Het is geen volledige lijst, maar als ik ze opsom dan heb je: Geubels, Waes, Meus, Coppens, Destadsbader ... Daar mis ik toch wel een zekere diversiteit,

minister. We willen dat ook die schermgezichten een weerspiegeling zijn van de maatschappij. Ik vraag mij af – ook dat is een betrachting van de beheersovereenkomst – of u weet hebt van plannen om daarop in te zetten, want ik vind dat wel heel belangrijk.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Over de keuze van de VRT om Niels Destadsbader aan te trekken, kan ik natuurlijk niet zoveel zeggen. Wel kan ik verwijzen naar de beheersovereenkomst, waar effectief wordt gezegd dat de VRT heel veel Vlamingen – 85 procent – moet bereiken, waaronder bijvoorbeeld ook 75 procent van de jongeren. Als je dat wilt doen, moet je ook schermgezichten hebben die aantrekkelijk zijn bij een jonger publiek. Ik begrijp dat dat bij een deel van het jonge publiek het geval is met Niels Destadsbader.

Wat de aard van de programma's betreft, collega Meremans, vraagt u zich af of de VRT daar precies hetzelfde mee gaat doen. Men heeft mij gezegd dat dat niet het geval is. Ik verwijs trouwens ook naar de uitspraken van de CEO hier in de commissie Media. Hij heeft letterlijk gezegd dat de VRT niet de ambitie heeft om de Masked Singer te maken. Het was misschien een beetje een boutade om te zeggen dat ze niet precies hetzelfde willen doen als de private concurrentie. En dus ga ik er ook van uit dat het niet de bedoeling is om met Niels Destadsbader precies hetzelfde te doen als de private concurrentie. Dat zou haaks staan op de idee van openbare omroep. Het is evident dat er ook populaire programma's moeten zijn, met een breed bereik ook bij jonge mensen.

Collega Meuleman, uw opmerking over diversiteit – zowel man/vrouw als andere aspecten – lijkt mij pertinent. Ik begrijp dat de VRT daar heel hard mee bezig is, trouwens ook in uitvoering van de beheersovereenkomst. Bijvoorbeeld wat man/vrouw betreft, hebben wij op dat vlak een enorm ambitieuze doelstelling gesteld: 49 procent van de mensen die op televisie komen, moet vrouw zijn. Dat is nagenoeg pariteit. Ook op het vlak van personeel worden strenge zaken gevraagd.

We hebben in de beheersovereenkomst wel niet specifiek opgedeeld hoe het dan precies zit voor schermgezichten, maar dat dit een rol kan spelen, is evident. Ik weet dat het ook voor de VRT een aandachtspunt is.

Ik kom trouwens nog even terug op de vorige vraag. Men heeft mij verteld dat in het programma 'Van hier tot in Tokio' 61 procent van de gasten vrouwen waren. Dat is toch wel zeer opmerkelijk voor een sportprogramma. Men doet daar ook enorme inspanningen. Schermgezichten met exclusiviteitscontract zijn natuurlijk mensen die uiteraard per definitie veel op het scherm komen, maar het zijn natuurlijk ook niet de enige mensen.

Wat het punt van de vergoeding betreft, collega Meremans, kan ik niets zeggen. Dat is vertrouwelijke informatie in de verhouding tussen de VRT en de betrokkene. Wat ik wel opmerkelijk vind, is dat sommigen weten wat de vergoeding is bij de VRT en de mogelijke vergoeding bij SBS, én de vergoeding bij VTM. Ik denk dat er maar één iemand is die dat echt weet. Ik heb ook niet kunnen verifiëren of al die uitspraken die ik heb gelezen in de pers juist zijn. Dat is ook heel moeilijk te verifiëren. Ik kan alleen maar zeggen dat daar volgens de VRT een marktconforme vergoeding tegenover staat. Voor de rest denk ik dat het niet allemaal te bevestigen valt.

Ik volg u ook, collega Meremans, over het belang van samenwerking. Samenwerking tussen de openbare omroep en de private spelers is een van de topprioriteiten in de beheersovereenkomst. Dat kan ook tot uiting komen op het vlak van het delen van schermgezichten, maar uiteraard is het aan de VRT om in

een specifiek geval in te schatten of dat zinvol is, interessant is, en in het belang van de VRT en de partners.

Tot slot wat het jaarverslag betreft, dat zullen we hier kunnen bekijken. De Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) doet natuurlijk de controle op de KPI's in de beheersovereenkomst. Ik kan daar momenteel nog niets over kwijt. We zullen dat goed en in detail kunnen bespreken op het moment dat het jaarverslag er effectief ook komt en dat we hier in de commissie zitting daarover hebben. Ik kan wel bevestigen dat er door de VRT al grondig voorbereidend werk is gebeurd. Ook dat element van de beheersovereenkomst zal uiteraard worden uitgevoerd.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Het is onze taak vanuit het parlement om de zaken op te volgen, ook inzake de beheersovereenkomst. Wat betreft de inhoud is het zo dat we lezen dat het de ambitie was van de VRT om meer te gaan doen rond groots opgezette liveshows. Het kan best zijn dat het niet hetzelfde is als op andere zenders, maar het zou me verwonderen mocht men een dergelijk schermgezicht gaan inzetten om bijvoorbeeld de lottonummers te lezen. Dat zou inderdaad ook wat raar overkomen. Maar in elk geval maakt het mij niet uit wie men aanwerft. Het gaat mij over marktconform, niet opbieden en dergelijke.

Vormgeven aan Vlaamse identiteit en dergelijke kun je op diverse manieren doen, voorzitter. Dat hoeft niet altijd met een bekend gezicht te zijn. Het is, wat mij betreft, ook de taak van de VRT om jonge mensen uit hun eigen stal kansen te geven. Dat is ook wel de bedoeling. Wie vandaag niet bekend is, kan morgen wel bekend worden. En dat is ook een taak van de VRT. En dan, voorzitter, zou het wel eens goed zijn om te kijken wie men daar in zijn eigen stal heeft. En misschien zijn daar wel vrouwen bij, misschien zijn daar wel mensen bij die van andere origine zijn. Kijk naar onze sportjournalisten bijvoorbeeld. Of kijk naar een aantal journalisten die het nieuws lezen of actief geweest zijn in De Zevende Dag. Ik zou toch ook wel vragen dat VRT talent van eigen bodem tot bloei zou laten komen.

Maar goed, ik kijk uit naar het jaarverslag dat, als ik u goed gehoord heb, heel erg duidelijk zal zijn voor ons. En nogmaals dank, collega's, dat ik van jullie christelijke naastenliefde mocht genieten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het gebruik van branded content op nieuwsmedia

– 4300 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Branded content is uiteraard allang geen nieuw concept of fenomeen meer in de reclame- en marketingwereld. Reclame heeft zich heel snel aangepast aan onze veranderende mediaconsumptie. Ook in de journalistiek blijkt branded content nu meer en meer in opmars te zijn, en dat lijkt mij toch wel zeer problematisch.

Hoewel een strikt onderscheid tussen redactionele en commerciële inhoud de basis is voor goede journalistiek en essentieel is voor de kwaliteit van de journalistiek, maar ook voor een mediawijs gebruik van media, staat dat al een tijdje onder druk in de klassieke media door gebruik van bijvoorbeeld advertorials en andere vormen van branded content en op sociale media onder andere via influencers – waar u

ook rond werkt, minister. We krijgen als mediagebruikers dus steeds meer journalistiek verpakte boodschappen die eigenlijk commerciële boodschappen zijn. En daarbij is het niet altijd duidelijk dat een artikel dat op het eerste gezicht een journalistiek geschreven artikel lijkt, eigenlijk een product naar voren schuift en reclame maakt. En dat gebeurt zonder dat de lezer doorheeft dat het eigenlijk om reclame gaat.

Ook DPG Media, zoals andere mediabedrijven, gebruikt deze marketingtechniek al enkele jaren. Maar nu het mediabedrijf sterk uitbreidt en verschillende dochterbedrijven heeft, maakt het op haar nieuwswebsite www.hln.be zelf reclame voor deze dochterbedrijven. Zo vind je redactionele artikels over welke auto het best bij je past, hoe je het beste spaart of verdient, of over het energiegebruik in België. En al die artikels verwijzen naar een dochterbedrijf van DPG Media.

Alhoewel www.hln.be natuurlijk ook wel degelijk advertenties vertoont die duidelijk reclame zijn en die vergezeld worden door het label 'advertentie', is het bij dat soort nieuwe branded content bijna nooit duidelijk dat het over een betaalde advertentie gaat of over reclame voor eigen bedrijven. www.hln.be gebruikt zijn groot aantal lezers dus eigenlijk om eigen producten te verkopen. De muur tussen marketing en redactie valt hierdoor eigenlijk volledig weg. Dit is nog een verdere interpretatie van branded content en zou je kunnen omschrijven als 'branded journalism'.

Minister, bent u op de hoogte van dergelijk gebruik van die nieuwe vorm van branded content, die sommigen 'branded journalism' noemen, in bepaalde mediabedrijven, die de facto een commercialisering van de journalistiek inhoudt?

Hoe staat u er tegenover dat Vlaamse mediabedrijven deze vorm van branded content gebruiken, waarbij de lezer eigenlijk niet weet dat het een schijnbaar redactioneel artikel is, en dat het eigenlijk verdoken reclame is?

Hebt u inzicht in het businessmodel achter deze vorm van branded content? Wie ontvangt welk bedrag voor welk artikel?

Plant u een initiatief om ervoor te zorgen dat het voor een lezer van een nieuwsmedium altijd duidelijk is wanneer die met reclame te maken heeft, opdat de mediagebruiker vertrouwen kan blijven hebben in onze Vlaamse nieuwsmedia? Want dit zet dat toch wel onder druk.

Ten slotte, denkt u een manier te vinden om het gebruik van deze marketingtechniek van 'branded journalism' onmogelijk te maken in de Vlaamse media of toch op een of andere manier te reguleren?

Ik dank u alvast voor uw antwoord.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Voor de intellectuele helderheid wil ik toch benadrukken dat het in dit specifieke geval niet gaat over branded content in de specifieke zin van het woord. Het gaat namelijk over artikels over consumentenzaken die bijvoorbeeld verwijzen naar sites als www.mijnenergie.be, www.spaargids.be of www.livios.be. Zowel deze websites als www.hln.be, waarop de artikels verschijnen, zijn eigendom van DPG Media. DPG Media heeft mij laten weten dat die artikels worden geschreven door journalisten in opdracht van de redactie van www.hln.be. Er is geen adverteerder die bepaalt welke commerciële boodschap het artikel moet bevatten en er vindt ook geen betaling plaats door een adverteerder. Dat is toch een belangrijk onderscheid met de branded content.

Wat is de situatie op het vlak van autoregulering hier? De Code van de Raad voor de Journalistiek bevat het duidelijke principe dat er een onderscheid is tussen

journalistiek en advertising. Artikel 11 stelt immers heel duidelijk dat de journalist zich niet leent tot reclame of propaganda. En aangezien journalistiek onafhankelijk moet zijn, is de term 'branded journalism' wat mij betreft een contradictio in terminis. Journalistiek kan dus per definitie niet branded zijn. Ik betreur dan ook het gebruik van de termen als 'branded journalism'.

De Code voor reclame en marketingcommunicatie van de Jury voor Ethische Praktijken bevat ook zo'n duidelijke bepaling. In artikel 7 van die code lezen we dat marketingcommunicatie duidelijk als zodanig herkenbaar moet zijn, ongeacht de vorm en het gebruikte medium.

Zowel de Raad voor de Journalistiek als de Jury voor Ethische Praktijken kijkt toe op de naleving van de respectievelijke code.

Ik vind het uiteraard heel belangrijk dat lezers het verschil kunnen zien tussen redactionele content en commerciële communicatie. Dat spreekt voor zich. We moeten erover blijven waken dat er geen vermenging ontstaat tussen journalistiek werk en commerciële nevendoelen op bedrijfsniveau. Dat scheidingsprincipe lijkt reeds voldoende vervat in de Code van de Raad voor de Journalistiek en de Code van de Jury voor Ethische Praktijken. Mocht blijken dat de huidige regels en toezichtmechanismen niet volstaan, dan is het in eerste instantie natuurlijk aan de sector zelf om op zoek te gaan naar een manier om die regels doeltreffender te maken. Ik heb hierover contact gehad met de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ). Zij hebben mij laten weten dat deze vermenging sommige redacties en meerdere journalisten voor moeilijkheden stelt. De VVJ heeft zich over dit thema gebogen en wil graag met de Raad voor de Journalistiek bespreken of de relevante bepalingen uit hun code verder kunnen worden verfijnd, zodat het voor zowel redacties als het management duidelijker wordt waar de grenzen liggen.

Het is voor mij, als minister van Media, uiteraard essentieel dat er een redactionele onafhankelijkheid is, niet alleen ten aanzien van externe krachten, zoals ten aanzien van ons, de politiek, maar evengoed tegenover louter commerciële impulsen binnen een mediahuis. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Minister, uw antwoord verbaast me eigenlijk ten zeerste. Ik zal een voorbeeld geven. Op 21 maart 2021 staat er op www.hln.be een artikel in de lay-out van HLN-artikels (Het Laatste Nieuws), met het onderschrijf redactie: "Een nieuwe auto kopen, zoveel invloed heeft de CO₂-uitstoot van je wagen op de prijs van je verzekering." Dan kun je gaan kijken en dan staat er: "Independer legt je uit waar je moet op letten". www.independer.be is samen met www.spaargids.be en www.mijnenergie.be een bedrijf van DPG. Een onachtzame lezer van HLN leest dat en klikt door naar een bedrijf van DPG. Dat lijkt een redactioneel artikel, en u bevestigt nu ook dat het volgens u ook redactionele artikels zouden zijn. Waarom zouden journalisten van HLN in godsnaam uit puur redactionele overwegingen artikels maken die consumenten, lezers doorverwijzen naar websites, bedrijven van DPG? Ik snap echt niet dat u het probleem hier niet ziet dat er hier totaal geen scheiding meer is tussen redactionele content en commerciële inhoud. Het is alleszins goed dat u hierover contact hebt genomen met de VVJ en dat de VRT met de Raad voor de Journalistiek zal bekijken in welke mate we misschien een aantal regels moeten aanscherpen. Maar alstublieft, waar zijn we gekomen als DPG zijn redactie van journalisten van HLN gaat gebruiken als reclamemakers voor eigen nevenbedrijven? Mijns inziens moeten er hier echt wel duidelijkere regels over worden ontwikkeld.

Ik heb daarover een bijkomende vraag: hebt u ook met DPG daarover contact gehad, om te kijken op welke manier zij dit soort wanpraktijken – want dat zijn het wat mij betreft –, die de fundamentele essentie van journalistiek, namelijk een

scheiding tussen redactie en commerciële afdeling, zwaar ondermijnen, zullen aanpakken?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Eerst en vooral wil ik voor de duidelijkheid zeggen dat het niet aan mij is om een bepaald artikel op de website van een krant te beoordelen. Als er een vraag is over de conformiteit met de journalistieke code, dan zal het aan de Raad voor de Journalistiek zijn om dat te bepalen, niet aan mij. Ik ga dus ook niet in op de specifieke vragen en het specifieke artikel op de website.

We hebben ter voorbereiding van deze vraag contact opgenomen met DPG Media. Ik heb er daarnet een korte weerslag van gegeven. Maar ik zal misschien, omdat het u verbaast, meer in detail ingaan op wat er daar is meegegeven: "DPG Media deelt mee dat de redactie van HLN ernaar streeft om haar surfers zo breed mogelijk te informeren en te gidsen. De surfer maakt immers keuzes in zijn dagelijkse leven en hln.be wil hem daarin ondersteunen. De vele artikelen op hln.be gaan over consumentenzaken, omdat de surfer hierin in hoge mate geïnteresseerd is. Deze artikelen worden geschreven door journalisten in opdracht van de redactie van hln.be. Er is geen adverteerder die vraagt of dicteert welk artikel moet verschijnen of welke commerciële boodschap het artikel moet bevatten. Er gebeurt dan ook geen betaling onder welke vorm dan ook door een adverteerder. Wel verwijzen een aantal artikelen op hln.be door naar onze eigen sites" – van DPG Media – "zoals bijvoorbeeld mijnenergie.be en spaargids.be." De tekst gaat voort en er wordt gezegd dat "geen product of dienst wordt gepromoot, geen enkele journalist krijgt de opdracht van de hoofdredactie om bijvoorbeeld een gunstige beoordeling te schrijven over een energieleverancier ten nadele van een concurrent. Wel verwijzen we de lezer die geïnteresseerd is in een bepaald onderwerp door naar onze in dat onderwerp gespecialiseerde website."

Tot daar een deel van de toelichting van DPG Media. Ik kan alleen maar meegeven wat ze daarover zeggen. Ik zal er voor de rest ook geen commentaar bij geven. Zoals gezegd: mocht men van oordeel zijn dat er een probleem is van journalistieke deontologie, waarvoor ik geen indicatie heb, dan zal het desgevallend aan de Raad voor de Journalistiek zijn om dat te bekijken. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Nogmaals, dat antwoord van DPG overtuigt mij allerm minst. Integendeel, het choqueert mij ten eerste dat die artikels worden geschreven door journalisten van DPG. Kijk, ik kan er nog inkomen dat er op hln.be een artikel staat dat wordt gemaakt om surfers te ondersteunen om inderdaad aan prijsvergelijking te doen voor energiecontracten. Dat is ook goed, denk ik. Maar wat ik dan niet begrijp, is dat een dergelijk artikel dan alleen verwijst naar www.independer.be, terwijl onze officiële Vlaamse instantie, de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), ook een soortgelijke test heeft. Op de website van de VREG kun je perfect een test doen van energiecontracten. En dat is de officiële instantie. Ik vind dat toch wel twijfelachtige praktijken, om, als je al zo'n artikel maakt, dan alleen te verwijzen naar een bedrijf van DPG en niet van bijvoorbeeld de VREG of andere testen die online bestaan. Dat vind ik zeer betwifelbaar.

En minister, u bent diegene die mediawijsheid zo centraal stelt. Ik begrijp niet dat u het niet problematisch vindt dat de burgers, van wie we willen dat ze mediawijs zijn, met één klik worden omgeleid en misleid naar bedrijven van DPG.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de regeringsbeslissing om de samenstelling van de raad van bestuur van de VRT te wijzigen – 4317 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Klaas Sloomans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de nieuwe samenstelling van de raad van bestuur van de VRT – 4320 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Tot vandaag bestaat de raad van bestuur van de VRT uit twaalf leden die worden aangeduid door de Vlaamse Regering. Daarbij wordt rekening gehouden met de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement. De taken van de raad van bestuur worden heel duidelijk omschreven in het Mediadecreet.

Op 16 juli heeft de Vlaamse Regering beslist om de samenstelling van de raad van bestuur van de VRT te wijzigen door vier onafhankelijke experts als lid toe te voegen, waardoor vier politiek benoemde bestuursleden zullen verdwijnen. Met die wijziging heeft de regering de doelstelling om een andere wind te laten waaien door de raad van bestuur. De nieuwe bestuurders zullen via een open oproep worden gezocht en een onafhankelijke benoemingscommissie zal de meest geschikte kandidaat moeten vinden. Daarnaast wil de minister decretaal verankeren dat de bestuurders altijd zullen moeten handelen in het belang van de VRT, ongeacht hun politieke achtergrond. Dat zijn allemaal heel goede zaken. Ook de discretieplicht van de bestuursleden moet volgens de minister duidelijk vermeld staan in het Mediadecreet, zodat er geen gevoelige informatie naar buiten komt.

Hieromtrent publiceerde de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) op 31 augustus een advies. De Sectorraad Media van de SARC staat er, net als ik, positief tegenover dat er verder werk wordt gemaakt van de modernisering van de governance en de goede werking van de VRT, maar het adviesorgaan oordeelt dat de samenstelling van de onafhankelijke benoemingsadviescommissie tot op heden nog te onduidelijk blijft. Trouwens, wat de beslissing van 16 juli betreft, was ik heel verbaasd. Het was heel cryptisch omschreven, dus ik had het niet begrepen en heb het later via de pers moeten vernemen.

De SARC benadrukt dat er bij het kiezen van de onafhankelijke bestuurders moet worden gekeken naar profielen met diverse competenties, die aanvullend zijn op de reeds bestaande raad van bestuur. Dat is ook een goede zaak.

Dat noopt mij tot de volgende vragen, minister, want ik ben hier wel heel nieuwsgierig naar. Waarom heeft de Vlaamse Regering gekozen voor een andere samenstelling van de raad van bestuur? Welke problemen ziet u vandaag in de huidige samenstelling? Hoe staat u tegenover de opmerkingen die de SARC in zijn advies over de governance van de VRT maakt? Op welke manier zal de procedure van de oproep voor de vier onafhankelijke experts verlopen en welke timing stelt u daarbij voorop? Op welke manier zal de oproep bekendgemaakt worden en via welke kanalen wordt die verspreid? Wie zal kunnen kandideren als onafhankelijk bestuurslid? Op welke manier zal de keuze gemaakt worden? Hoe zal de onafhankelijke benoemingscommissie worden samengesteld? Hoe zal die precies te werk gaan? Hoe zal het uiteindelijke beslissingsproces verlopen? Hoeveel kandidaten zal de commissie voordragen en wie neemt uiteindelijk de beslissing over de vier leden?

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, de situatie is al ruimschoots toegelicht door mevrouw Segers, al deel ik haar appreciatie daarover niet – maar dat zal nog wel blijken. Ik denk dat dit toch wel voor iedereen die het VRT-dossier enigszins volgt, een donderslag bij heldere hemel was. Ik moest het echt eerst lezen voor ik het kon geloven. Het was een journalist van De Morgen die mij belde, waarna ik vervolgens de ontwerpdecreten eens heb besnuffeld. Maar ja, het stond er dus echt. Men gaat binnen deze legislatuur, terwijl de wedstrijd dus nog bezig is, de regels van het spel veranderen. Nu, als iemand de regels van het spel verandert, is een vuistregel daarbij dat wie zoiets doet, meestal de wedstrijd aan het verliezen is en ook denkt aan de eindmeet de wedstrijd te zullen verliezen. Wat dat betreft, zijn er ook hier nog zekerheden. U zult dat straks ongetwijfeld proberen af te strijden, maar iedereen die hier zit, weet donders goed dat dat de essentie is.

In uw argumentatie in de pers en in de memorie van toelichting lezen wij dat u deze wijziging noodzakelijk acht om meer expertise en meer professionalisering in de bestuursraad te brengen in het kader van wat men dan de 'public governance' noemt. Sta mij toe daar toch enigszins aan te twijfelen, want het is zo dat het huidige Mediadecreet, alsook het charter deugdelijk bestuur, al in de mogelijkheid voorzag om drie onafhankelijke bestuurders aan te duiden. Ik citeer artikel 12, natuurlijk allemaal parate kennis voor de leden van deze commissie: "Twaalf leden van de raad van bestuur worden aangewezen door de Vlaamse Regering, met inachtneming van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement. De door de Vlaamse Regering aangewezen leden van de raad van bestuur kunnen maximaal drie bestuurders coöpteren, op basis van aantoonbare expertise op het vlak van het mediabeleid of het bedrijfsbeleid."

De argumentatie dat hiervoor een decreetswijziging nodig was, is dus gewoon manifest onjuist. En die bewijst dat men met dit ontwerp van decreet vooral een politiek doel wenst te dienen, in plaats van een zogenaamde optimalisatie van de governance. Ik denk dat we elkaar wat dat betreft geen Liesbeth moeten noemen. Hetzelfde geldt trouwens voor de discretieplicht, die mevrouw Segers daarjuist ook al aanhaalde: ook die stond reeds haarfijn vermeld in het charter deugdelijk bestuur. Een decreetswijziging was dus gewoonweg niet nodig.

Wat me verder opvalt, minister, is dat een dergelijke structurele wijziging in de bestuurssamenstelling van toch de grootste cultuur- en media-instelling van het land, niet vermeld stond in het regeerakkoord en in de beleidsnota Media. In de memorie van toelichting wordt er in dat verband dan verwezen naar een aantal nietszeggende passages, die ook al in de vorige beheersovereenkomst en ook al in de vorige beleidsnota's stonden. Men kan dus niet zeggen dat men zich daarop beroept. Het toont ook aan dat men deze wijziging bijzonder à la carte heeft doorgevoerd, na de politieke peilingen die aantoonde – en dat is de essentie – dat het Vlaams Belang vier of misschien wel vijf van de twaalf zitjes in de wacht zou slepen. En dat moest natuurlijk te allen prijze worden vermeden.

Kortom, collega's, het heeft er alle schijn van dat dit nieuwe decreet vooral, zoals ik al zei, een politiek doel moet dienen, dan wel het optimaliseren van de governance.

Minister, als er echt nood is aan een bijkomende onafhankelijke expertise, zoals u aangeeft in het ontwerpdecreet, waarom maakt men dan niet gewoon eenvoudigweg gebruik van het bestaande artikel 12 van het Mediadecreet, dat de instroom van drie externe experts reeds voorzag? Waarom doet men de inwerkingtreding van dit decreet niet aanvangen in de volgende mandaatperiode? Nu verandert men de regels van het spel tijdens het spel. Onsportiever gedrag bestaat er bijna niet.

Welke garanties biedt u ons dat de nieuw aangeduide onafhankelijke bestuurders eigenlijk geen gecamoufleerde politieke benoemingen zijn van de Vlaamse Regering? Ik verwijs daarbij heel concreet naar het advies van de SARC, die zelf ook grote vraagtekens plaatst bij de onafhankelijkheid van de benoemingscommissie die deze experts moet aanduiden.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik moet zeggen dat toen ik deze vragen kreeg – ik was nog niet zo heel lang terug uit vakantie – ik een beetje verward was. Het gaat hier over een voorontwerp van decreet dat is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Dat volgt nog een proces. Er is een SARC-advies. Er komt nog een advies van de Raad van State. Vervolgens zullen wij dat, al dan niet aangepast, hier indienen in deze commissie Media, om dat hier grondig te bespreken, om de verschillende artikelen en het algemene opzet te bespreken, met een inleidende toelichting, met de mogelijkheid om te amenderen, met dan ook een stemming hier en in de plenaire vergadering. Dat is mijn begrip van de scheiding der machten, wanneer het gaat over voorontwerpen van decreet. Dat ik toelichting moet geven en vragen moet beantwoorden en suggesties bekijken op het moment dat het nog voorligt voor de verschillende adviesorganen, vind ik een beetje merkwaardig, en eerlijk gezegd ook niet de manier waarop we in dit parlement moeten werken.

Dat gezegd zijnde, zal ik proberen om op een aantal essentiële aspecten in te gaan, goed wetende dat de eigenlijke bespreking zal zijn op het moment dat het ontwerp van decreet hier komt, nadat het is gepasseerd langs de verschillende adviesorganen. En de aanpassing aan die verschillende adviezen, dat is mijn verantwoordelijkheid en de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering. Dat doen we niet samen met het Vlaams Parlement. Sorry, zo werkt het niet in een democratische rechtsstaat.

Ik begin bij het algemene opzet. De bedoeling is om de principes van corporate governance, of public governance in het geval van een publiek overheidsbedrijf, sterker te verankeren binnen de VRT en binnen de raad van bestuur van de VRT. We sluiten daarmee aan bij een traditie die in de Vlaamse instellingen sterk verankerd is, onder meer in het Bestuursdecreet, waar we ervoor hebben gekozen om bij een derde van de leden van een raad van bestuur ook onafhankelijken in te brengen. Dat is precies wat we hier doen met dit voorontwerp, dat we hopelijk ook zullen kunnen indienen in dit parlement. Daarbij zullen effectief van de twaalf bestuurders vier onafhankelijken aangesteld worden en acht volgens de gekende procedure via de Vlaamse fracties. Daar zal een objectieve procedure rond komen. Dat spreekt voor zich. Dat zal ook nog nader kunnen worden geduid.

Er is een eerste principiële goedkeuring geweest. Er is een SARC-advies. Er is ook de vraag gesteld aan de Raad van State om daar advies over te geven. Er zijn natuurlijk ook juridische vragen over te stellen. We gaan dat dus binnenkort, hopelijk zo snel mogelijk, kunnen indienen in deze commissie.

Ik denk dat het inbrengen van zo'n onafhankelijke expertise ongelooflijk belangrijk is voor een overheidsbedrijf als de VRT. Men verwijst misschien naar het verleden, ik kijk op dat vlak vooral naar de toekomst. Zeker op een moment dat het medialandschap in zeer grote verandering is, is het toch wel uiterst raadzaam om een raad van bestuur te hebben die een echt klankbord kan zijn voor de CEO, waarbij, naast mensen die specifiek vanuit een politieke oriëntatie zijn aangesteld, die uiteraard ook expertise kunnen hebben, dat spreekt voor zich, ook mensen worden aangesteld louter omwille van hun expertise inzake general management of op het vlak van de domeinen die relevant zijn voor de VRT en voor een mediabedrijf.

Ik ben eigenlijk wel verrast, collega's, zeker als ik collega Slootmans hoor. Er wordt mij hier verweten dat ik iets doe dat niet in de beheersovereenkomst staat. Dat is toch wel een zeer merkwaardig iets. Ik ben op 2 oktober 2019 minister geworden. Ik heb akte genomen van de beheersovereenkomst op het vlak van media. Op dat vlak had ik niet meeonderhandeld. Daar zaten heel wat goede dingen in, maar dat is niet exhaustief voor de ambities die ik heb voor het medialandschap of voor de VRT. Ik zie het dus als een mooi compliment, collega Slootmans, dat u zegt dat ik iets doe dat nog niet was voorzien in de beheersovereenkomst. Het toont aan dat een minister misschien ook eigen initiatieven kan nemen.

Ten tweede wordt mij hier verweten dat ik niet wacht tot na deze legislatuur om mijn hervorming door te voeren. Dat is toch ook wel zeer merkwaardig. Stel je voor dat ik deze hervorming had doorgevoerd en had gezegd dat ik het pas zou invoeren op het einde van de mandaten van de betrokken bestuurders, in de volgende legislatuur. Iedereen hier zou zeggen: 'Dat is wel gemakkelijk, minister. U doet een hervorming, maar u zorgt er niet voor dat er ook nu resultaten zijn.'

Ik heb het al vaak gezegd: het is 'do or die' in de Vlaamse mediasector. Het is ook 'do or die' voor de VRT vandaag. Dus we kunnen het ons niet permitteren om broodnodige hervormingen uit te stellen tot op het einde van deze legislatuur.

Tot slot, collega Slootmans – en dat vind ik helemaal absurd –: u zegt mij eigenlijk dat we geen twaalf bestuurders moeten hebben in de VRT, maar vijftien, met de daaraan gekoppelde vergoedingen. Dat is ook wel de eerste keer dat ik hoor zeggen dat we meer politieke mandaten en meer politieke vergoedingen nodig hebben. Voor de eerste keer zeggen wij dat we van twaalf naar acht politieke mandaten gaan, en ik krijg kritiek van de Vlaams Belangfractie, die mij zegt dat dat nu toch wel jammer is. Eerlijk gezegd, mijn klomp breekt. Daar kan ik echt niet bij.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Dank u wel, minister. U laat nog niet echt in uw kaarten kijken hoe de procedure en het uiteindelijke ontwerp van decreet er zullen uitzien. U zegt dat het u verwondert dat u daar al vragen over moet beantwoorden, maar ten eerste is dat voorontwerp van decreet, waar enkele journalisten blijkbaar wel de teksten van hebben en wij niet, zo breed in de media gekomen dat de belangstelling en de nieuwsgierigheid vanuit het parlement groot zijn. En ten tweede zegt ons reglement dat vragen over voorontwerpen van decreet perfect mogelijk zijn in commissie. Ik zie het probleem dus niet dat u maakt over het feit dat ik er een vraag over indien. Ik denk dat veel vragen die ik gesteld heb, belangrijke vragen zijn.

Ik wil even heel duidelijk zeggen dat ik heel positief ben over uw beslissing. Ik deel absoluut uw mening. Als we meer onafhankelijke expertise kunnen inbrengen, niet alleen in de raad van bestuur van de VRT, maar in alle raden van bestuur, is dat een bijzonder goede zaak. Ik sta dus volkomen achter de geest en de doelstellingen die u zich stelt in dat voorontwerp van decreet. We gaan die ook onderschrijven.

Mijn heel concrete vragen gaan natuurlijk over de concrete procedure die zal worden doorlopen. Het lijkt me immers heel essentieel dat we die onafhankelijke bestuurders oproepen via een heel brede call, die breed gecommuniceerd wordt, waarbij de selectie professioneel wordt gestuurd door een organisatie als GUBERNA. Maar de hamvraag is natuurlijk wie uiteindelijk zal kiezen. Zult u dat zijn? Zal het de Vlaamse Regering zijn? We moeten er absoluut voor zorgen dat die onafhankelijke bestuurders gekozen worden om hun competenties en expertises, die zo breed mogelijk moeten zijn, en niet dat er achter hun expertise ook nog een politiek petje zit. Dat is mijn bezorgdheid.

Ik kijk er heel hard naar uit om dat ontwerp van decreet met u te bespreken en hopelijk mee te kunnen goedkeuren.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): De verontwaardiging van de minister – of de gespeelde verontwaardiging, als ik dat mag zeggen – is bijna ironisch. Dat een CD&V-minister ons, het Vlaams Belang, de les komt spellen in het kader van politieke benoemingen, is natuurlijk wel bijzonder frappant. Ik stel voor dat u straks eens naar de oud-burgemeester van Kortrijk belt, minister, die u daar wellicht een boek over kan schrijven. Want wij zijn inderdaad tegen het rondstrooien van al te veel politieke benoemingen van CEO's of van uitvoerende mandaten, maar toch niet tegen controlerende functies in overheidsbedrijven. Dat is wel een hemelsbreed verschil, minister. Ik vind het vanuit intellectueel standpunt eigenlijk frappant dat u die twee door elkaar haalt. Je hebt enerzijds een directie, die uitvoert en anderzijds een raad van bestuur, die controleert. En voor dat laatste is het inderdaad evident dat dat mensen zijn die een democratisch mandaat hebben. Als je dat ondergraaft, dan ondergraaf je de fundamenten van de democratie, en in dezen ook de fundamenten van het Cultuurpact.

U zegt dat u het raar vindt dat u daarop moet reageren, aangezien het nog een voorontwerp is. Nu, wij leven hier niet in het ijle. Wij zijn mensen van vlees en bloed. Wij staan niet geheel los van de realiteit. Wij hebben dat voorontwerp allemaal kunnen bekijken in Kaleidos. In die zin is het ook evident dat er hier vragen over worden gesteld.

U zegt: 'Niet alles wat in de beheersovereenkomst of de beleidsnota staat, zijn de plannen die ik in het vooruitzicht stel.' Ik dacht nochtans dat een beleidsnota de essentie is van wat u in de komende vijf jaar gaat doen. Maar ik begrijp dat 'we ain't seen nothing yet' met deze minister. Nu, als je naar de inhoud kijkt, konden we in de memorie van toelichting eigenlijk al het antwoord lezen. Wat dat betreft, hebben we eigenlijk weinig nieuws gehoord. Er waren ook weinig antwoorden op de pertinente vragen die hier zijn gesteld, in die zin dat u ze ontwijkt of toch een aantal ontwijkt. Dat spreekt mijns inziens boekdelen. Vooral het gegeven dat u het zuiver partijpolitieke – en dat is natuurlijk de essentie – negeert, siert u misschien, minister, maar sta mij toe om daar toch weinig van te geloven. Wij zijn allemaal zeer brave jongens, maar zo naïef zijn we nu ook weer niet. Wie een beetje kan tellen, weet bijzonder goed dat de kans zeer aanzienlijk was dat in 2024 de raad van bestuur een meerderheid Vlaams-nationale krachten zou tellen. En dat is de essentie die vermeden moest worden. Dat is de realiteit die vermeden moest worden. U zegt dat het nu allemaal snel moet gebeuren, maar dat is ook de essentie waarom het nu en 'en cours de route' moet gebeuren, en niet in de volgende mandaatperiode. Nu gaat u naar een situatie waarbij de sp.a en Groen, die de helft van de stemmen tellen van het Vlaams Belang, evenveel zitjes in de raad van bestuur zullen hebben. In die zin begrijp ik allerbest dat mevrouw Segers dit nieuwe voorontwerp van decreet toejuicht.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Inderdaad, voorzitter, dit voorontwerp is inderdaad al te lezen zowel op Kaleidos als op de website van het Vlaams Parlement. Ik wou dat toch even rechtzetten. Los daarvan was het vroeger zo dat volgens het reglement er over voorontwerpen in principe niet werd gediscussieerd en dat er geen vragen werden gesteld over voorontwerpen. Dat is daar blijkbaar uit gegaan, of was het misschien een gewoonte? Het is nog gebeurd in deze commissie, en ik voel me daar heel ongemakkelijk bij. Ik ga nu het debat niet aangaan, ik geef de minister gelijk. Er worden nog adviezen ingewacht van de Raad van State, van advies-organen enzovoort. Laten we de discussie voeren wanneer het af is, wanneer het

een ontwerp is dat hier wordt besproken. Dit is een moeilijke, voorzitter. U moet de vragen beoordelen. Ik neem aan dat dat niet gemakkelijk is. Maar ik vind het heel vervelend dat dit nu al aan bod komt. Dit was niet de gewoonte in het verleden in dit parlement.

Elisabeth Meuleman (Groen): Het is inderdaad een bewuste wijziging. Ik vind dat eigenlijk een goede zaak. Op het moment dat het af is, kunnen wij als oppositie nog wel proberen om nog zaken gewijzigd te krijgen, maar meestal is dat vrij moeilijk, terwijl we nu nog een redelijk open discussie hebben en het ook wel het moment is om een aantal bezorgdheden mee te geven, vroeg genoeg in het proces. Ik zou dat dan bij dezen ook graag willen doen.

Minister, ik deel de bezorgdheid van mevrouw Segers. Ik ben ook blij dat er onafhankelijke experts in die raad van bestuur zullen komen zonder dat die raad van bestuur wordt uitgebreid. Ik denk dat dat niet werkbaar zou zijn, en ook niet echt een goede zaak. Maar de vraag is: wie gaat dat zijn? Wat gaat de procedure zijn en hoe gaan ze aangesteld worden? Ik wil wel graag de bezorgdheid meegeven om genoeg diversiteit in de profielen te krijgen. Dat je bijvoorbeeld iemand hebt die het mediabeleid en de media heel goed kent, is zeker waardevol, of iemand die financieel onderlegd is. Maar de VRT heeft bijvoorbeeld een heel sterke maatschappelijke rol. En je moet dan ook mensen in die raad van bestuur aanduiden die bijvoorbeeld heel goed weten hoe je jongeren kunt bereiken. Als we dat een cruciale missie van die VRT vinden, dan zou het ook wel belangrijk zijn om zo'n profielen in die raad van bestuur te krijgen. Er dient dus heel goed nagedacht over wie we daar willen hebben en hoe we die in de raad van bestuur gaan krijgen, over de profielen. En het is belangrijk dat de diversiteit en expertise ook daar bewaakt worden. Dat is een belangrijke zaak, en ik hoop dat u dat meeneemt in uw procedures. Ik ben in die zin wel blij dat we hier toch wel een moment hebben om dat ook als input te kunnen meegeven.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik heb daar niet meer zo heel veel aan toe te voegen. Wat de procedure betreft, is het uiteraard aan jullie welke vragen er worden gesteld. Ik vind het alleen een gezond principe dat iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt. De regering neemt haar verantwoordelijkheid voor voorontwerpen van decreet en alle adviezen daarover. We gaan daar uitgebreid over kunnen spreken. Ik vind het een beetje merkwaardig om te zeggen 'als het definitief is goedgekeurd door de regering is het definitief'. De wetgevende functie van dit parlement wordt op die manier toch wel wat oneer aangedaan. Ik vind dat eigenlijk wel jammer.

Wat betreft de kritiek van collega Sloomans vind ik het wel bijzonder dat u blijkbaar al weet wat de kiesresultaten zullen zijn in 2024. Op dat vlak ben ik iets bescheidener. Alle gekheid op een stokje: ik vind het wel te betreuren dat u een soort van intentieproces maakt over de beweegredenen van de regering of van mezelf wat dit voorontwerp betreft. U kunt lezen wat de intenties zijn, ik heb het ook nader toegelicht. Het gaat over beginselen van behoorlijk bestuur. Dat is een beslissing in het belang van de openbare omroep. Ik vind het jammer dat u dat partijpolitiek duidt. De beste illustratie daarvan is het volgende: op basis van de huidige kiesresultaten evolueren het aantal vertegenwoordigers van uw en mijn partij op dezelfde manier. Dat wil zeggen: van twee naar één. U kunt een minister van CD&V daar toch moeilijk op aanspreken dat zoiets de bedoeling was. Dat zou bijzonder dom en masochistisch zijn. Misschien is dat uw appreciatie ter zake, maar goed. In elk geval denk ik dat we als politici een taak hebben om niet met onszelf bezig te zijn, maar met de maatschappelijke thema's die ertoe doen, in dit geval de toekomst van de openbare omroep. Ik vind het wel jammer dat dit onmiddellijk wordt geduid in termen van vertegenwoordiging van partijen. En dat uw partij er

zelfs voor pleit om meer politieke vertegenwoordigers te hebben, daar ben ik bijzonder van geschrokken.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Nogmaals, minister, over de geest en het opzet en de doelstellingen van dit voorontwerp van decreet zijn wij als Vooruit verheugd. We willen zo sterk mogelijke raden van bestuur waar mensen gekozen worden op basis van competenties en niet per se van lidkaarten. Dat komt alle betrokken besturen ten goede.

U zei dat u het raar vond dat er al over voorontwerpen wordt gesproken als de Raad van State nog moet worden afgewacht. Ik ben ervan overtuigd dat het een goede zaak is voor u als minister en voor de regering dat de ontwerpen die uiteindelijk ingediend zullen worden, gedragen worden door zoveel mogelijk fracties en dat ook de input van de oppositie kan worden meegenomen. Onze vragen hebben vanuit de verschillende fracties toch al goede input en enkele aandachtspunten opgeleverd waarvan we hopen dat die ook worden meegenomen. Zo krijgen we een goed debat over dit ontwerp, waarbij het parlement zich maximaal betrokken heeft gevoeld. Zo kunnen we dat hopelijk mee goedkeuren.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Ik neem aan dat het debat inderdaad nog ruimschoots gevoerd zal worden bij de bespreking van het ontwerp van decreet, maar wat ik onthoud is dat deze zogenaamde professionalisering de facto eigenlijk neerkomt op een absolute macht van de regering in die raad van bestuur. Zeggen dat dit niet zo is, minister: we zijn wereldvreemd en naïef, maar er zijn wel gradaties. U zegt daarbij dat we niet mogen vergeten dat CD&V daarbij ook in haar eigen vlees snijdt. Dat klopt, als je de cijfers bekijkt. Maar als je die onafhankelijke experts daar natuurlijk bijtelt, dan begrijpt een onafhankelijk waarnemer dat de vork wel enigszins anders aan de steel zit. Dat verklaart ook waarom de N-VA meegaat in dit verhaal. U weet natuurlijk, beste N-VA-collega's, dat als jullie niet meer aan de knoppen zullen zitten dit weleens tegen jullie gebruikt zou kunnen worden. In die zin is dit wel een bijzonder machiavellistische manier van aan politiek doen en toont men aan dat men werkelijk alles in gereedheid aan het brengen is om de gevolgen van een zwart-gele 2024 systemisch te gaan afblokken. En dat betreurt ik.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Klaas Slootmans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het niet langer kunnen doorspoelen van reclame tussen programma's van de VRT – 4325 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Het lijkt misschien op het eerste gezicht de meest saaie vraag van de reeks die we hier vandaag gaan doornemen, maar mijns inziens zou het wel die zijn die de grootste revolutie zou betekenen in de Vlaamse televisiewereld. Voor diegenen die eventjes in Portugal of op Mars zaten: het is dus zo dat enkele weken geleden het nieuws binnenkwam dat men binnenkort geen reclame meer zal kunnen doorspoelen wanneer men uitgesteld naar een programma kijkt van een Vlaamse televisiezender. Ook wie een programma opgenomen heeft en dus uitgesteld kijkt, zal in het begin één minuut reclame krijgen die niet kan worden doorspoeld. In de pers lazen we daarover dat alle

zenders hierover een akkoord hadden bereikt. Telenet voert het vanaf september geleidelijk in, voor de zenders VTM, VTM2, VTM3, VTM4, VTMGold, Play 4, Play 5, Play 6 en Play 7, en later zouden ook Canvas en Eén volgen. Van de commerciële media-actoren valt dat ergens te begrijpen, maar dat ook de VRT daarin meegaat, stuit mij en ook heel wat kijkers tegen de borst, aangezien de Vlaming de enige aandeelhouder is en dus die nood aan advertentiegelden veel minder existentieel is dan bij de commerciële spelers. Die is belangrijk, maar die is niet zo existentieel als bij de commerciële spelers.

Vandaar mijn vragen, minister. Wat is uw appreciatie betreffende dit akkoord? Wat is de inhoud van het akkoord tussen de VRT en de operatoren hieromtrent? Welke commerciële overeenkomsten werden er in dat kader gesloten? Hoe gaat de VRT dit nieuwe reclamemodel concreet toepassen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Er is inderdaad een initiatief genomen door Telenet, SBS en DPG Media om het doorspoelen van reclame en de druk die dat zet op reclame-inkomsten aan te pakken. Het doorspoelen van reclame heeft inderdaad een enorm negatieve impact op de inkomsten van de zenders, waardoor investeringen in lokale Vlaamse content in gevaar kunnen komen. De VRT laat me weten dat Telenet, SBS en DPG aan de VRT gevraagd hebben om het reclamemodel waarnaar u in uw vraag verwijst, mee te ondersteunen. In het licht van de harde internationale concurrentie op de reclamemarkt zou een verdeelde Vlaamse aanpak immers een slechte zaak zijn. Het is dus goed dat de VRT in overeenstemming met de bepalingen van de beheersovereenkomst haar rol daarin opneemt met het oog op het samen sterk houden van het media-ecosysteem. Ik heb daar ook in een van de vorige vragen op gewezen. Samenwerking tussen de VRT en andere omroepen is een van de strategische doelstellingen van de beheersovereenkomst. Dat wordt op dit vlak heel concreet gemaakt.

Over de specifieke commerciële afspraken kan ik geen informatie geven, omdat deze deals confidentieel zijn en bedrijfseconomisch gevoelige informatie bevatten. De VRT zal concreet het reclamemodel, conform de bepalingen met betrekking tot de commerciële communicatie in de beheersovereenkomst, implementeren. Dat betekent concreet dat er tijdens de programma's van de VRT geen reclame zal worden getoond. Dat verandert uiteraard niet. De niet-doorspoelbaarheid zal dus enkel van toepassing zijn bij sponsorboodschappen op prerolls bij programma's die op aanvraag worden aangeboden, autopromotiespots en boodschappen van algemeen nut. De impact bij de VRT zal beperkter blijven dan bij de andere commerciële spelers. Dat spreekt voor zich.

Er werden nog geen concrete afspraken over timing gemaakt voor implementatie bij de VRT-zenders. Zoals aangekondigd zal de implementatie van het nieuwe reclamemodel gefaseerd verlopen. Het model zal in eerste instantie door Telenet op de zenders van DPG Media en SBS worden toegepast. Nadien zullen de VRT-zenders en andere omroepen en operatoren volgen. Er lopen momenteel gesprekken tussen de VRT en Telenet om de technische implementatie van dit model te evalueren.

Wat, tot slot, mijn appreciatie betreft, verwijs ik graag naar een studie die mijn voorganger, minister Gatz, in 2018 heeft laten uitvoeren. Daaruit bleek dat de financiering van de productie van Vlaamse content zwaar onder druk stond door de dalende reclame-inkomsten. Deze daling werd onder meer veroorzaakt door het doorspoelen van reclame. De onderzoekers gaven toen aan dat de invoering van niet-doorspoelbare reclame in het geval van uitgesteld kijken ervoor kon zorgen dat de financiering van Vlaamse producties niet in het gedrang zou komen. De omroepen en Telenet hebben deze aanbeveling dus opgevolgd.

Tot voor kort vroegen de commerciële omroepen om een doorspoelverbod in het Mediadecreet op te nemen. Ik ben verheugd dat dat niet nodig is gebleken en dat de mediaspelers hierover zelf onderling afspraken maken. Zoals ook gezegd ben ik tevreden dat de VRT haar rol daarin opneemt, met het oog op het samen sterk houden van het media-ecosysteem.

De voorzitter: De heer Sloomans heeft het woord.

Klaas Sloomans (Vlaams Belang): Ik begrijp uit uw antwoord dat u in het kader van het media-ecosysteem tevreden bent met dit akkoord. De vraag is natuurlijk vooral wat de inhoud is, vooral van het akkoord tussen de VRT en de operatoren. Tot nader order is de Vlaming de enige aandeelhouder van de VRT en het is dus enigszins evident dat hij transparantie krijgt in die achterliggende deal waar hij ook de repercussies zal van mogen dragen. Ik verwijs ter zake trouwens naar de beheersovereenkomst, die 37 keer het woord 'transparantie' in de mond neemt. Dat was ook een van de grote eisen en conclusies na het rapport van Audit Vlaanderen. Maar als we dan naar de praktijk gaan kijken – we hebben het daarnet ook in het debat over de heer Destadsbader gehoord – blijkt dat eerder een lege doos, als ik zo eerlijk mag zijn.

Nu, ik erken dat het zeker een moeilijk debat is. Het was John Porter van Telenet die enkele jaren geleden nog zei dat het onmogelijk maken van het doorspoelen van reclame eigenlijk neerkomt op – ik citeer – 'commerciële zelfmoord', aangezien men op die manier natuurlijk wordt geleid naar die streamingdiensten waar dat niet het geval is. En nu, amper enkele jaren later – en dat is natuurlijk wel zijn goed recht –, in een context waar we massaal overstappen naar streamingdiensten, gooit hij het roer om en doet hij het nu toch. We weten niet welke commerciële akkoorden er allemaal achter liggen, maar het spreekt dat hier ook boter bij de vis zal zijn.

De toekomst zal uitwijzen of dit de definitieve doodsteek is van de Vlaamse media, of net de redding. Mijn vrees is uit wat ik hoor en lees van media-experts en wat Test Aankoop daarover zegt, dat het weleens het eerste zou kunnen zijn. En de vraag rijst dan ook of men zich vanuit het beleidsveld Media wel bewust is van deze verregaande repercussies van dit akkoord en hoe men daar beleidsmatig op zal anticiperen. Ik verneem het graag, minister.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Ik was toch ook geschrokken toen ik het nieuws las, vooral omdat ik echt niet geloof dat dit de redding van ons medialandschap zal zijn. Het niet meer mogelijk maken van het doorspoelen van reclame zal voor mij enkel en alleen nog meer mensen doen beslissen om hun abonnementen op kabelbedrijven op te zeggen en gewoon te gaan voor de Netflixen van deze wereld, waar ze geen reclame moeten tegenkomen. Ik denk niet dat dit 'in the long run' een goede optie is.

Ik wil hierbij een tweede opmerking maken, over de rol van de VRT. Ik begrijp dat de VRT zich vanuit het idee van pax media en de beheersovereenkomst wil conformeren. Maar we mogen niet vergeten dat de VRT – naast Netflix en andere, maar daarvoor moet je wel betalen – de enige gratis zender is die reclamevrij is. En die reclamevrije haven zou ik zo willen houden. Uiteraard is er strikt genomen geen reclame op de VRT. Het is sponsoring. Maar ik ga als VRT-kijker toch ook misschien geneigd zijn om minder te kijken, of toch heel diep te zuchten wanneer je die moet uitkijken.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. De impact op de VRT is natuurlijk een stuk kleiner dan bij andere zenders, omdat daar enkel met sponsoring wordt gewerkt. Dat hebt u net gezegd.

Ik weet niet of dit nu tot effect zal hebben dat niemand nog een kabelabonnement zal afsluiten of dat dat massaal zal worden opgezegd. In alle eerlijkheid: ik geloof dat kabelmaatschappijen, als ze een nieuwe maatregel willen invoeren, dat niet per se doen om minder klanten naar hun kabelmaatschappij te lokken. Daar zal wel een strategie en een methode achter zitten, die ik ook aan hen overlaat – dat doe je meestal met private ondernemingen.

Wat betreft de VRT, snap ik ook vanuit die pax-mediagedachte dat daarop wordt ingegaan. De impact is, zoals gezegd, ook vrij beperkt. Ik zou alleen nog, minister, gewoon ter bevestiging, iets willen weten. Ketnet is nu volledig gevrijwaard van sponsoring en advertentie. Ik neem aan dat dat ook in deze deal en ook in de toekomst zo zal blijven? Kunt u dat bevestigen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik zal eerst ingaan op de vragen die specifiek gaan over de impact op de VRT. Collega Segers, u hebt het over een reclamevrije VRT. Het is natuurlijk zo dat er vandaag al prerolls mogen worden getoond op VRT NU. Dat verandert op dat vlak niet. Ook wil ik duidelijk bevestigen dat programma's niet worden onderbroken door reclame, wat sterk verschillend is van de private omroepen. En inderdaad, op Ketnet zijn er op dat vlak geen veranderingen wat de toepasselijke reclameregels betreft.

Ik begrijp de bezorgdheid, omdat elke gebruiker hiermee bezig is en niemand het fijn vindt als hij zijn reclame niet kan doorspoelen. Dat is iets wat we allemaal ook wel ervaren. Tegelijk ben ik ook wel een beetje verwonderd door de teneur van dit debat. We hebben allemaal gezegd dat we Vlaamse fictie, Vlaamse producties, sterker moeten ondersteunen en dat we er vooral voor moeten zorgen dat het een leefbare economische situatie blijft. Op het moment dat private spelers dan beslissen om de handen in elkaar te slaan om op dat vlak vooruitgang te boeken, vooruitgang die ook in de vorige legislatuur was gevraagd, waarbij men zelfs had gezegd dat dat decretaal moest worden opgelost, en dat men dat nu zelf doet tussen private spelers, ben ik wel wat verrast door de negatieve reacties op dat vlak.

Ik vind het ook merkwaardig dat sommige collega's hier blijkbaar beter de markt kennen dan de experts van de betrokken bedrijven. Als zij deze beslissing nemen, dan ga ik ervan uit dat dat in een welbegrepen commercieel eigenbelang is en dat zij er dus van uitgaan dat dit zal leiden tot betere inkomsten dan wanneer ze deze beslissing niet zouden nemen. Wie ben ik om dat in vraag te stellen? Ik ben geen media-expert en ik ben geen marktextpert, zoals de grote spelers die hierbij betrokken zijn dat wél zijn. Ik durf daar dus geen uitspraak over te doen. Meer nog, ik ben geneigd vertrouwen te hebben in hun inschatting van de situatie. In elk geval vind ik het een zeer goede zaak dat de private spelers binnen hun autonomie daar ook de nodige actie ondernemen. Nogmaals, het is 'do or die' voor de mediasector. Er zijn acties nodig, zowel van de overheid als van de privéspelers, om ervoor te zorgen dat de inkomsten hoog genoeg blijven om een mooi aanbod te blijven garanderen.

Er zijn opnieuw vragen gesteld over transparantie. De beheersovereenkomst van de VRT vraagt uiteraard op verschillende vlakken transparantie, maar niet, collega's, onder commerciële contracten. Ik wijs er overigens op – niet dat dat ter zake doet, want het gaat over álle contracten – dat de meerderheid van de partners hierin ook private spelers zijn. Willen we echt naar een situatie waarbij de minister van Media en de commissie Media gaan nakijken wat de commerciële deals zijn

tussen privéspelers en dan gaan beoordelen of dat al dan niet goed is? Ik dacht het niet. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, ik dank u. U doet zichzelf oneer aan door te zeggen dat u geen media-expert bent. Dat zou ik zelfs niet gezegd durven te hebben. Maar goed.

Ik begrijp uit uw antwoord dat u eerder een afwachtende houding aanneemt in dit dossier. Nochtans lijkt het mij echt geen detail en zal dit heel waarschijnlijk bijzonder zware repercussies en gevolgen hebben op de Vlaamse mediaconsumptie. Ik zeg dat niet vanuit het gegeven dat ik een groot media-expert ben. Ik zie gewoon wat de experts daarover zeggen. Ik zie wat Test Aankoop daarover zegt. Ik zie wat bijvoorbeeld Terzake in een rondvraag daarover liet zien, waarbij zij op straat gingen vragen wat de gevolgen daarvan zijn. En allen zeiden zij in koor: 'We gaan massaal overschakelen naar Netflix, Disney+, Amazon Prime.' Men moet toch geen bijzonder grote bol hebben om dat enigszins in te kunnen schatten? We zijn nu inderdaad in een context waarin mensen, vooral jongeren, massaal, massaal overschakelen naar de YouTubes, naar de Netflixen en dergelijke meer. Ik vrees dat het met dit akkoord niet alleen bij de jongeren zal blijven en dat dus met de bereidwillige medewerking van die commerciële spelers – en dat moeten zij weten, de heer Coenegrachts heeft er absoluut gelijk in, zij hoeven zich niet te verantwoorden ten aanzien van ons – maar dus ook met de bereidwillige medewerking van de VRT. En voor de grootste cultuurstelling van Vlaanderen lijkt dat me een kapitale fout. U zei daarnet: "Het is 'do or die'." Maar ik vrees dat het met dit akkoord wel eens het laatste zou kunnen zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de evaluatie van de protocollen voor jeugdkampen – 4349 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): 't Is weer voorbij die mooie zomer. Dat is een heel mooi liedje. Maar het is ook gewoon waar. De periode van de jeugdkampen is voorbij. Die zijn weer ongelooflijk mooi verlopen, hebben we al kunnen horen. Ondanks het feit dat we in een door covid gedomineerde wereld leefden, ondanks dat daarbovenop in juli – een piekmoment voor de jeugdkampen – nog eens een enorme watersnood kwam, liep het toch, naar wat ik vernam via de pers, beduidend vlot.

Om dat zo vlot te laten verlopen, werden in mei protocollen gelanceerd voor een veilige jeugdwerking. Die protocollen gingen in op 25 juni en waren geldig tot en met 31 augustus. Ze zijn dus passé. En daarin stond een set algemene regels voor het organiseren van jeugdkampen en andere activiteiten, over wie kan deelnemen, hoe de contactbubbels moeten worden georganiseerd, hoe een en ander moest worden gecommuniceerd. Ik denk dat ik een open deur zou intrappen om alles gedetailleerd te overlopen. We hebben allemaal die protocollen doorgenomen, bekeken en bestudeerd. Tegelijkertijd werd daar natuurlijk ook een noodprocedure in uitgewerkt. Wat wanneer iemand op kamp toch besmet werd? Wat moest er dan gebeuren? Die noodprocedures zijn ook uitgevoerd.

De combinatie maakte dat het mogelijk was om op een veilige en verantwoorde manier kinderen de tijd van hun leven te bezorgen. Dat was ongelooflijk

broodnodig, na het afgelopen jaar dat er geweest was. En we konden in de pers lezen dat er tijdens uitgevoerde steekproeven bleek dat er amper besmettingen waren en dat de protocollen mooi werden opgevolgd. Alle lof voor de jeugdwerkingen die de afgelopen zomer tot een succes hebben gemaakt, die deze protocollen hebben kunnen doen naleven, die dat gewoon heel erg netjes hebben gedaan.

Minister, naar aanleiding van al dit had ik toch nog enkele vragen. Op welke termijn zal de evaluatie van de uitgewerkte protocollen en noodprocedures gebeuren? Op welke manier zal deze evaluatie gebeuren? En wie wordt daar allemaal bij betrokken? Er is immers een nogal breed gamma aan deelnemers. Wat zal men doen met de conclusies die uit deze evaluatie naar voren komen? We hopen natuurlijk allemaal dat covid gepasseerd is, maar het zou onnozel zijn om niet te leren uit de periode die ons net is voorbijgegaan. Ten slotte heb ik een evidente vraag: de protocollen liepen tot 31 augustus. Zullen die worden herzien voor de werking dit najaar of vervallen alle bijkomende maatregelen? Ik dank u alvast voor uw antwoord, minister.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Mevrouw Perdaens, net zoals vorig jaar kon de jeugdwerkzomer inderdaad gelukkig doorgaan, weliswaar nog altijd onder relatief strikte voorwaarden. Organisatoren maakten opnieuw gebruik van het jeugdprotocol en de daarbij uitgewerkte draaiboeken.

We hebben dat natuurlijk met ons sectoroverleg de hele zomer lang opgevolgd. Er was nu en dan weleens druk om een en ander aan te passen. Ik ben ook tevreden dat we dat niet hebben gedaan, dat we bijvoorbeeld ook niet hebben geopteerd voor een veralgemeende pretesting, zoals op een bepaald moment werd gesuggereerd.

We hebben wel wat besmettingen gehad, laat ons daar niet flauw over doen. Dat waren er ook meer dan vorig jaar, wat ook logisch is, aangezien het een zoveelste variant was die besmettelijker is dan de toenmalige Wuhanvariant. Maar al bij al valt dat nog relatief goed mee. In 2,72 procent van de kampen en activiteiten was er een besmetting. Dat is toch nog relatief goed. In meer dan 97 procent waren er inderdaad geen problemen met besmettingen.

Net zoals vorig jaar heeft het jeugdprotocol dus goed gewerkt. We mogen inderdaad fier zijn op al die vrijwilligers, medewerkers en animatoren die de afgelopen zomervakantie opnieuw hebben gezorgd voor een mooie zomer voor ongeveer een miljoen kinderen in Vlaanderen en Brussel.

Wat de evaluatie betreft: er is geen formeel moment of document van evaluatie. Wel is het zo dat we heel regelmatig samenzitten met het sectoroverleg, waar de verschillende vertegenwoordigers uit de sector samenzitten, ook de twee collega's van de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap, en ook een vertegenwoordiging van virologen.

We hebben bijvoorbeeld ook reeds op dinsdag 24 augustus een stand van zaken gehouden, op het einde van de zomer. Daar hebben we verschillende lessen getrokken, samen met de vertegenwoordiging vanuit de jeugdsector, zoals De Ambassade, Bataljong en uiteraard ook mijn departement.

De conclusies daaruit worden uiteraard bijgehouden en ze kunnen, indien dat nodig zou zijn, worden gebruikt om in de toekomst nieuwe protocollen of noodprocedures op te maken, al hoop ik toch dat dat niet nodig zal zijn.

Het Overlegcomité heeft eind augustus beslist dat er vanaf 1 september geen beperkingen meer zijn op de georganiseerde activiteiten, waaronder die uit de

jeugdsector. Het jeugdwerk kan dus op volle kracht doorgaan en vooral, kinderen en jongeren kunnen opnieuw genieten van hun vrije tijd.

Vanaf 1 september is er een nieuw protocol toepasselijk. We hebben ervoor geopteerd om samen met de jeugdsector een aangepast protocol te publiceren. Dat staat ook beschikbaar op de website van mijn Departement Cultuur, Jeugd en Media. In dit vernieuwde protocol zijn de context en de uitgangspunten van het Regeringscommissariaat Corona nog steeds opgenomen. Hoofdstukken 5 en 6 gaan meer specifiek in op de tien geboden zoals bevat in de tekst COVID-19 Checklist coronaprotocol en de toepassing hiervan binnen de jeugdwerksector. Hoofdstuk 7 lijst de belangrijkste richtlijnen binnen het jeugdwerk op.

Ondanks het feit dat er vanuit het Overlegcomité geen beperkingen meer zijn, hebben we er dus toch voor geopteerd om nog een aantal aanbevelingen op te stellen die de komende maanden door de jeugdsector kunnen worden aangewend. Het vernieuwde protocol bouwt verder op eerdere versies, maar legt natuurlijk minder strikte regels op. De focus ligt op hygiënemaatregelen en richtlijnen met betrekking tot ventilatie. Regels die gelden in de samenleving, blijven uiteraard van toepassing.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U stelde het al: het is eigenlijk echt indrukwekkend. Ik wil het graag nog eens herhalen: 97 procent van de kampen deze zomer konden gewoon plaatsvinden. Daar was geen besmetting. Ze konden gewoon doorgaan, ondanks corona. Dat getuigt gewoon van het fantastische werk dat ons jeugdwerk levert, en dat verdient een enorme pluim.

We waren het het afgelopen jaar al vaker 'een beetje' oneens over de manier om naar de toekomst te kijken. U bent steeds hoopvol en optimistisch en ik ben daarin steeds een beetje voorzichtiger. Ik hoop met u mee dat het in de toekomst nooit meer nodig zal zijn om dergelijke protocollen uit te rollen. Maar, zoals u aangeeft, hebben de maatregelen, de protocollen die er nu zijn, een focus op hygiëne. Ik herinner mij uit het verleden en uit mijn eigen jeugdzomers dat er al weleens kampen moesten sluiten wegens besmettingen van onder andere buikgriep en dergelijke meer. Ik denk dat maatregelen voor wat betreft hygiëne sowieso kunnen worden meegenomen.

Ik heb nog een andere vraag, waarmee ik dan toch nog even probeer weg te blijven van de vraag om uitleg van collega Anaf die we straks behandelen. Ik vroeg mij af: 97 procent van de kampen konden plaatsvinden zonder besmetting. Is er geweten hoeveel kampen hebben moeten opdoeken vanwege de watersnood? Want het zou natuurlijk heel triest zijn, mochten dat er dan veel meer zijn. Alvast bedankt.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Voorzitter, collega's, minister, goedemiddag. Het is een heel terechte vraag en eigenlijk vooral een gelegenheid om ook vanuit onze kant de appreciatie uit te drukken, niet alleen aan u, uw mensen, de diensten, De Ambassade en ook alle nationale koepels, maar vooral aan de zeer vele begeleiders en deelnemers, die met zeer veel verantwoordelijkheidszin opnieuw de zomer hebben aangevat.

We hebben inderdaad voor de zomer wel wat gedebatteerd over de vraag of er nog meer nodig was of niet. Ik ben ook blij dat we daar samen op de lijn zaten dat dat normaal gezien, in alle vertrouwen, wel ging lukken. En dat is afgelopen zomer ook zo gebleken.

Ik wou naar aanleiding daarvan nog twee specifieke vragen stellen. U hebt deze week toch wel wat duidelijke uitspraken gedaan over het onderwijs. Uiteraard spreekt u breder dan alleen voor het jeugdwerk, en spreekt u ook over de belangen van kinderen en jongeren in het algemeen. Zijn er lessen uit de zomer die we kunnen meenemen naar de gesprekken die minister Weyts en het hele onderwijsveld voeren? Is er een structureel overleg tussen u en minister Weyts, of uw diensten, los van de regering, over een aantal lessen uit het jeugdwerk die we misschien kunnen meenemen richting het onderwijsveld?

U sprak daarnet over het belang van ventilatie. Collega Perdaens wijst erop dat ook algemene hygiëne altijd interessant is tijdens zomers, maar ook algemeen in het jeugdwerk. Wordt er nagedacht over CO₂-meting in jeugdwerklokalen? Hoe kijkt u daarnaar? Is daar een traject over lopende? Wat zijn de ideeën vanuit de sector zelf daarover?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik wil de vraagsteller en de minister hartelijk danken. Ik wil mij in eerste instantie aansluiten bij de lofbetuiging en een dikke pluim geven aan het jeugdwerk. We hebben hier inderdaad heel wat debatten gehad. We weten dat we soms op de laatste momenten bijsturingen hebben gedaan. We hebben zelfs moeten vaststellen dat op het moment dat er beslissingen werden genomen, er soms alsnog debatten werden aangezwengeld. Doe het dan maar, als jeugdwerkers, om ervoor te zorgen dat je het vertrouwen krijgt van ouders om de kinderen mee op kamp te nemen. Doe het dan maar, om ervoor te zorgen dat alles in goede banen wordt geleid en dat je kamp op een veilige manier kan worden georganiseerd. En ja, ze hebben het gedaan. De cijfers bewijzen dat ook. We wisten inderdaad dat er zich een aantal besmettingen zouden voordoen, maar als we deze cijfers zien en horen, denk ik dat we echt een dikke 'chapeau' mogen geven aan het jeugdwerk, om dat te bewijzen.

Ik vind de vraag om te leren van het jeugdwerk dan ook zeer terecht. Ik hoop ook dat eenieder die op een of ander beleidsdomein voor gelijkaardige uitdagingen komt te staan, de moeite neemt om eens te kijken hoe dat is aangepakt vanuit het jeugdwerk en het jeugdbeleid en om daar ook lessen uit te trekken en die mee te nemen. Ik hoop echt dat dat kan gebeuren.

Naast de vragen die al gesteld zijn, rond water en rond eventuele andere beleidsdomeinen, wil ik ook nog de vraag stellen of er in de cijfers en de vaststellingen die gedaan zijn, ook nog verschillen in de besmettingen vast te stellen zijn naargelang de wijze waarop bepaalde dingen zijn aangepakt. Is er een verschil in de grootte van groepen of de leeftijd van groepen? Is er verschil in gebouwen of in tentenkampen? Kan men daar ook zaken uit afleiden? Of is dat dermate divers dat daar niet direct rode draden of lessen uit te trekken zijn?

Maar ik wil dus vooral een dikke pluim geven aan het jeugdwerk en ook aan u, om steeds met hen in overleg te blijven gaan en naar oplossingen te zoeken. En lessen voor de toekomst zijn altijd interessant.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Perdaens, rond de watersnood hebben we niet op dezelfde manier gemonitord als rond covid. Er zijn in de zomer een aantal cijfers in de pers verschenen van de verschillende grote nationale koepels. Meer dan die informatie daarover heb ik niet. Maar het staat wel vast dat dat gaat over heel wat kampen en dat dat ook een zeer substantiële impact heeft gehad.

Ik heb er wel met ons departement voor gezorgd dat er ook alternatieven waren op dat moment. Via www.opkamp.be hebben we dat georganiseerd. Er zijn ook

verschillende samenwerkingen geweest, onder meer met de Boerenbond, die heel wat van zijn leden heeft gevraagd om terreinen ter beschikking te stellen. Ik heb vastgesteld, ook met mijn eigen ogen, dat dat op heel veel vlakken goed is gelopen en dat heel veel landbouwers ook solidariteit hebben getoond, om ervoor te zorgen dat die kampen snel konden worden verplaatst en snel op een andere plaats konden doorgaan. Hetzelfde geldt ook voor een aantal jeugdverblijven die daaraan hebben bijgedragen. En zelfs een aantal ondernemers hebben dat gedaan. Dat is dus absoluut te appreciëren.

Wat het onderwijs betreft: het zijn natuurlijk zeer diverse sectoren. Een jeugdkamp is nog wel iets anders dan een klasomgeving. Je bent er natuurlijk ook minder lang binnen. Een eerste aanbeveling is natuurlijk om zoveel mogelijk buiten te doen. Dat is in het jeugdwerk essentieel. Dat maakt ook dat wij er niet zo heel erg op gefocust zijn om in elk jeugdlokaal bijvoorbeeld structureel CO₂-meting te voorzien.

Wel is het zo dat in het relancetraject, de 30 miljoen euro voor jeugdinfrastructuur, er in de projectoproep die we gaan doen – en trouwens ook in de grote nieuwbouw in Destelheide en de Hoge Rielen – heel veel aandacht zal zijn voor ventilatie. Dat is in gebouwen sowieso een belangrijke zaak voor de volksgezondheid, zeker ook voor epidemieën, maar is in het algemeen ook voor de volksgezondheid en voor de gezondheid van onze kinderen en jongeren zeer belangrijk.

Wat betreft eventuele lessen uit de kampzomer: het is moeilijk te vergelijken, dus in die zin wil ik niet doen alsof we dat gewoon kunnen doortrekken. Ik heb gewoon op een bepaald moment gezegd dat men wel zeer ver gaat als men vanaf het moment dat er twee besmettingen zijn in één klas gedurende een periode van twee weken, dan de volledige klas ontbindt, met een isolatie van tien dagen en een quarantaine van zeven dagen. Dat is bijzonder verregaand. Kan men daar eventueel subtieler in zijn? Ik heb dan het voorbeeld gegeven van onze noodprocedure die we deze zomer inderdaad subtieler hebben gemaakt: geen ontbinding van het volledige kamp bij een of twee besmettingen, maar wel de mogelijkheid om daar meer gecibleerd op in te gaan.

Nogmaals, ik ben geen viroloog en de situatie is verschillend, maar ik denk dat collega Weyts ook heel duidelijk heeft aangegeven dat hij duidelijkere en eenvoudiger regels wil en dat hij zo weinig mogelijk kinderen in quarantaine wil hebben.

Tot slot was er nog de vraag van collega Rombouts over meer gedetailleerde informatie. Er is bepaalde informatie die we hebben bevraagd. Ik denk bijvoorbeeld aan de vraag of het voor het kamp, tijdens het kamp of na het kamp was, en ook of het bij de begeleiding of bij de leden was. We hebben bijvoorbeeld vastgesteld dat er in de beginperiode relatief veel besmettingen waren bij de leiding, maar dat dat naar het einde van de vakantie iets minder werd, wat dan het gevolg was van de geslaagde vaccinatiecampagne. Dat soort zaken weten we dus, maar we hebben niet bevraagd wat de precieze grootte van de groep was, of het in tenten of binnen was, hoeveel binnen en hoeveel buiten, omdat we ook de planlast niet wilden overdrijven. We hebben hier al heel veel gevraagd. We hebben om de twee weken rapportering gevraagd. We hebben ook zeer representatieve cijfers gekregen, wat ons ook toeliet om te reageren op bepaalde verhalen in de pers als zouden we moeten vrezen dat heel grote aantallen kampen niet zouden kunnen doorgaan. We hebben kunnen vaststellen, op basis van die gedetailleerde cijfers, dat het ging over minder dan 3 procent van de kampen en activiteiten.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Bedankt voor het antwoord, minister. Ik vind het echt indrukwekkend. 97 procent van de jeugdkampen kon doorgaan zonder één besmetting. Dat is ongelooflijk indrukwekkend. Dat blijft een heel erg sterk verhaal

van ons jeugdwerk. Ik denk dat we daar allemaal apetrots op mogen zijn en dat kunnen meenemen naar de rest van de aanpak. Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hannes Anaf aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over beschadigde tenten van jeugdbewegingen na wateroverlast – 4370 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Minister, voor de zomervakantie hadden we allemaal gedacht dat het vooral corona ging zijn dat de kampen mogelijk in de war zou sturen, maar we hadden natuurlijk niet verwacht dat er zoiets zou gebeuren als die grote wateroverlast die we in juli hebben gekend.

Voor de kampzomer, in april, had ik ook al een schriftelijke vraag gesteld over de uitleendienst van kampmateriaal, omdat je elk jaar ziet dat mensen aanvragen doen en dan zeker in eerste instantie de boodschap krijgen dat ze niet alle tenten die ze zouden willen, kunnen ontlenden. Vaak wordt er dan wel een oplossing voor voorzien, maar op het moment dat ik die vraag stelde, waren er nog zestig groepen die nog op de wachtlijst stonden. In de communicatie die u later deed, dichter bij de zomer, was dat aantal al heel goed geslonken.

Maar we zien het eigenlijk elk jaar gebeuren. Er gebeuren elk jaar ook wel investeringen in, maar eigenlijk zie je jaar na jaar dat er meer groepen zijn die tenten zouden willen dan er effectief kunnen worden gegeven. En de investeringen die dan gebeuren, zijn er dan eigenlijk vooral om de bestaande stock op peil te houden, in plaats van die stock uit te breiden. Het is al langer een probleem.

Deze zomer hebben we dan de wateroverlast gehad, vooral in Limburg en in Wallonië, waarbij hele dorpen blank stonden. We hebben ook heel veel kampterreinen gezien die ook helemaal onder water gelopen zijn, met heel veel schade tot gevolg.

Onze eerste gedachten gingen uit naar al die mensen die daar wonen en al die kampen die daar hebben plaatsgevonden. Maar als we dan na de zomer kijken, is de vaststelling dat er heel veel schade is geweest, dat er ongetwijfeld ook tenten van de uitleendienst beschadigd zijn geraakt, maar dat er wellicht ook tentmateriaal van jeugdverenigingen zal zijn dat beschadigd is geraakt. En die zullen dan volgend jaar misschien ook bij de uitleendienst terecht moeten voor tentmateriaal, omdat dat van hen verloren is gegaan.

Daarom heb ik een aantal vragen, minister. Hebt u er weet van of elke jeugdbeweging uiteindelijk aan voldoende tenten is geraakt voor de organisatie van de voorbije kampzomer? Hebt u er zicht op hoeveel tenten van de uitleendienst onherstelbaar beschadigd zijn of verloren zijn gegaan in het noodweer?

Komt er een verzekeraar tussen in de kosten aan tenten van de uitleendienst? Of vallen die kosten volledig bij de uitleendienst? Zult u in dat laatste geval extra middelen voorzien om minstens de stock op peil te houden?

Hebt u er zicht op hoe groot de geleden schade is bij de jeugdkampen of bij de infrastructuur van andere groepen die getroffen zijn door het noodweer? Welke impact zal die schade bij het eigen materiaal van jeugdbewegingen mogelijk hebben op het aantal aanvragen voor volgende kampzomer?

Bent u bereid om niet alleen de bestaande stock op peil te houden, maar om die stock ook uit te breiden, rekening houdend met het feit dat de vraag volgende kampzomer wellicht groter zal zijn door de schade die dit jaar werd geleden? Voorziet u eventueel ook nog andere financiële ondersteuning voor jeugdbewegingen die deze zomer schade opliepen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Bedankt voor de vraag, collega Anaf. Het is inderdaad een vraag die geregeld terugkomt. Het is inderdaad geen geheim dat er nog altijd wachtlijsten zijn. Die hebben te maken met de groeiende tendens om de kampen en activiteiten te concentreren tussen 15 juli en 15 augustus, wat ons inderdaad noodzaakt om de zaak te herbekijken en om extra te investeren.

Midden maart van dit jaar stonden er op een totaal van 1043 aanvragen 182 groepen op de wachtlijst. Begin mei waren dat er nog 87 en begin juni 7. Uiteindelijk werd de wachtlijst opnieuw volledig weggewerkt bij de start van de zomer. Een aantal groepen hebben zelf een oplossing gevonden, bij het merendeel van de groepen kon de Uitleendienst Kampeermateriaal voor de Jeugd (ULDK) helpen en werden tenten van de Vlaamse overheid uitgeleend.

Naar aanleiding van de watersnood heb ik onmiddellijk een crisissamenleg georganiseerd met de ULDK, medewerkers van het departement en een delegatie van de jeugdbewegingen. Het doel daarvan was te bekijken op welke manier de ULDK oplossingen kon bieden op een moment dat heel wat kampeermateriaal onbruikbaar en ontoegankelijk werd. Zo bestond natuurlijk het gevaar dat bepaalde tenten niet of niet tijdig zouden worden ingeleverd of te beschadigd of te nat zouden zijn, met als gevolg dat andere groepen geen tenten zouden kunnen ontlenden.

We hebben toen een drietal acties op poten gezet. Ten eerste heeft de ULDK alle groepen gecontacteerd die voor de periode na het noodweer tenten hadden gereserveerd. Er werd nagegaan of er marge was om bij bepaalde groepen iets minder tenten uit te lenen, zodat er herverdeeld kon worden. Ten tweede werden ook privé-aanbieders van kampeermateriaal gecontacteerd. En ten derde werd er een solidariteitsoproep gelanceerd onder de groepen en lokale besturen die tenten in eigen beheer hebben, waarbij de ULDK dan optrad als matchmaker. Dankzij de oproep ontleenden sommige groepen minder tenten dan oorspronkelijk toegezegd. Zo traden er geen tekorten op en konden alle groepen door de ULDK geholpen worden. Er is dus een grote solidariteit geweest onder jeugdbewegingen, wat ervoor gezorgd heeft dat er uiteindelijk geen probleem is geweest bij het uitlenen.

Ik heb bij een vorige vraag al verwezen naar de website www.opkamp.be, waar een update van is gekomen. Particulieren, organisaties, bedrijven of landbouwers die een terrein ter beschikking hadden, werden gevraagd om dat te registreren. Groepen die op zoek moesten naar een nieuwe locatie, konden daar effectief terecht.

Uw concrete vraag kan ik ook in detail beantwoorden. Ik kan melden dat er 3 seniortenten niet werden ingeleverd en dus als definitief verloren worden beschouwd. Daarnaast zijn 32 seniorzeilen en 40 patrouilletenten bij inlevering door de groepen zelf expliciet gekwalificeerd als beschadigd. Momenteel evalueert de ULDK of die tenten nog herstelbaar zijn. Beschadiging kan natuurlijk in verschillende gradaties. En de ULDK heeft natuurlijk ook de taak om zeker kleinere beschadigingen te repareren. Dat gaan ze de komende tijd ook doen.

Alle tenten, dus niet enkel die die als beschadigd aangegeven zijn, worden gecontroleerd, en eventuele herstellingen worden ook uitgevoerd. Dat is een proces dat eigenlijk het hele jaar in beslag neemt. Ze hebben daar een vaste

planning in, en het hele proces van controle en herstellingen zal rond april afgerond zijn, zodat het tegen de volgende kampzomer ook in orde is.

Wat extra investeringen betreft: ik denk dat dat een heel terechte vraag is, ook gelet op de wachtlijst die al een tijd bestaat. We hebben jaarlijks 317.000 euro om de stock van de ULDK op peil te houden of aan te vullen. Maar belangrijk is ook dat we in het relanceplan Vlaamse Veerkracht extra middelen voorzien om te investeren in tenten; een totaalbedrag van ruim 1 miljoen euro wordt daarvoor uitgetrokken. Een tussenkomst vanuit het Vlaams Rampenfonds is enkel mogelijk voor de verzekerde risico's, wat bij de tenten van de ULDK niet het geval is.

Wat de schade bij jeugdorganisaties betreft, daar heb ik geen globaal zicht op. Er is natuurlijk regelmatig overleg met de landelijke jeugdorganisaties, maar wij hebben geen inventaris van de tenten die beschikbaar zijn bij al hun lokale groepen, en al zeker niet van de staat van die tenten. Daar heb ik dus geen cijfers die ik kan geven.

Ik verwijs nog eens naar de relancemiddelen, 1.045.000 euro in totaal. De gunningsprocedure is daarvan lopend, en de tenten zouden ook in de loop van volgend jaar geleverd moeten worden. Ik denk dat dat een zeer belangrijke impuls zal zijn, die ervoor zal zorgen dat de beschikbare stock van de ULDK zeer substantieel zal stijgen. Het is de grootste investering in de Vlaamse geschiedenis in tenten die er zal komen. Ik hoop dus ook dat dat een zeer positieve impact zal hebben op de stock, en dus op de wachtlijsten.

Er was tot slot nog uw vraag naar steun aan de betrokken jeugdbewegingen. Het is geen taak van het Vlaamse beleid om de tenten van lokale groepen te ondersteunen, behalve via de ULDK. Als ze schade hebben, moeten zij in eerste instantie kijken naar hun eigen eventuele polissen. En wat rechtstreekse steun aan lokale groepen betreft: als dat bij de politiek gevraagd wordt, is dat een taak van de lokale besturen die daarbij betrokken zijn.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Bedankt voor uw antwoord. Het is heel goed dat er voor deze zomer voor alle jeugdverenigingen oplossingen gevonden zijn. Ik denk dat u daar goed en snel geschakeld hebt, samen met de sector. Het is goed om dat vast te stellen.

Ik heb toch nog een aantal vragen bij uw antwoord. U bent er niet verder op ingegaan, maar ik vind het heel vreemd dat de tenten van de uitleendienst daar niet tegen verzekerd zouden zijn, tegen dergelijke schade. Kunt u daar iets dieper over in detail gaan? Want ik zou toch denken dat zeker zoiets mee in de polis moet zitten, dat je daartegen verzekerd kunt zijn. Daar had ik graag misschien wat extra uitleg over.

En dan denk ik dat het toch wel interessant is om ook bij de verschillende groeperingen of koepels eens te informeren naar hoeveel tenten er verloren zijn gegaan bij de verenigingen zelf. Het is inderdaad zo dat er een extra investering gebeurt, maar de vraag zal zijn of dat dan voldoende is. We zien dat er toch al 3 seniortenten van de uitleendienst zelf niet ingeleverd zijn, dus compleet verloren zijn, en dat er 32 seniorzeilen en 40 patrouilletenten als beschadigd zijn teruggebracht – laat ons hopen dat er zoveel mogelijk hersteld kunnen worden. Dan denk ik dat er bij jeugdverenigingen zelf ook heel wat schade zal zijn. Dan is het maar de vraag wat de vraag zal zijn richting 2022. Ik denk dat we het best heel snel weten wat de vraag zal zijn, of wat potentieel de extra vraag zal zijn. Zo komen we niet voor verrassingen te staan in het voorjaar, wanneer het wellicht te laat is om nog bij te schakelen. Ik had toch nog graag een antwoord op die twee bijkomende vragen, minister.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Mijn schriftelijke vraag met veelal dezelfde vragen is nog in behandeling, dus ik ben heel blij dat ik een aantal antwoorden al vroeger te horen krijg. Die tentenstock is een oud zeer, collega Anaf gaf het al aan. Vragen daarover keren elk jaar terug. De minister had zich er inderdaad toe verbonden om extra inspanningen te leveren voor de ULDK. Dat zagen we in de begrotingsaanpassing voor 2021. Nu, die uitgeregende zomer en de watersnood op sommige plekken zal een deel van die inspanning tenietdoen, helaas.

Dan had ik tot slot nog twee vragen. Door corona was er al een achterstand in de herstellingen. U geeft aan dat het proces van de evaluatie, de controle en de herstelling afloopt in april. Vorig jaar was er in het voorjaar achterstand met de herstellingen door corona. Gaat die achterstand doorgetrokken worden, en zal dat een impact hebben op de tenten die volgend jaar beschikbaar zijn, of zal men een tandje bij steken?

U gaf ook al aan, en collega Anaf komt daar terecht op terug, dat het een vreemde situatie is voor wat betreft de verzekering van de ULDK zelf. Maar ik vroeg mij af, aangezien u ook regelmatig overleg hebt met de landelijke jeugdbewegingen, hoe het zit met hun verzekeringssituatie, hun tenten, hun geleden schade. Wordt er daarover mogelijk bemiddeld met verzekeraars? Zijn die verzekerd? Is daar enige informatie over beschikbaar?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik dank de minister voor het antwoord en de collega voor de vraagstelling. Ik denk dat de watersnood iedereen wel beziggehouden heeft deze zomer, en zeker ook de effecten op onze jongeren en hun kampen. Laat mij starten met hun een pluim te geven, in die zin dat ik ook wel positief verrast ben door de wijze waarop er uit diverse hoeken massaal hulp gekomen is, onder andere ook van landbouwers, om hun materialen en terreinen ter beschikking te stellen, om ervoor te zorgen dat jongeren hun zomerkamp alsnog konden laten doorgaan.

Minister, ik wil er dan ook even de aandacht op vestigen dat onder andere de site opkamp.be eigenlijk een heel welgekomen hulpmiddel is geweest, om op dat moment heel snel te kunnen schakelen, mensen op te roepen en kenbaar te maken waar er eventueel terreinen zijn. Omgekeerd konden mensen via dat kanaal ook zoeken naar een eventuele alternatieve kampplaats. We hebben zoiets zien ontstaan bij de varkenspest, maar ook nu heeft men een goede bijdrage geleverd. Dat is iets om te koesteren, ook voor de toekomst, eventueel in crisissituaties.

Wat het tentmateriaal betreft: er is al naar verwezen dat u inderdaad een sterke boost hebt gegeven om een extra tentenstock te kunnen aanleggen, maar dat dreigde op één zomer volledig onderuitgehaald te worden. Uit de cijfers lijken de definitieve schade en het aantal niet meer te recupereren tenten mee te vallen. We hopen dat alleszins, we kruisen de vingers.

Maar wat met de schade die geleden is, enerzijds ten aanzien van de tentenverzekering? Dat was van in het begin ook al een stukje een bezorgdheid. U hebt dat duidelijk gesteld: voor de ULDK-tenten is er momenteel geen mogelijkheid tot verzekering. Maar ik vrees eveneens, zoals een aantal collega's al hebben aangegeven, dat er naar verzekeringen toe mogelijk een probleem is voor het materiaal van de verenigingen zelf, de koepels en dergelijke. Zeker als het dan bij een lokale jeugdvereniging terechtkomt, kan dat wel een zware last zijn. Stel dat zij bijvoorbeeld materialen geleend hebben van andere jeugdgroepen?

Minister, u stelt heel duidelijk dat u voor de lokale groepen kijkt naar de lokale besturen. Bij dezen stel ik dan ook de vraag of u signalen ontvangt of dat goed loopt met lokale bestuurders, en of er eventueel ook communicatie met lokale bestuurders kan gebeuren. We rekenen toch op hun steun, om dan effectief tot oplossingen te komen. Ik hoop dat dat niet bij de jeugdverenigingen zelf blijft zitten.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik wil misschien eerst even reageren op de vraag van collega Perdaens over de achterstand door corona. Ik kan bevestigen – en dat bleek ook uit de cijfers die ik in het begin even heb genoemd over de evolutie van de wachtlijsten – dat de achterstand was ingehaald tegen de zomer. Men heeft daar dus toch wel goed werk geleverd.

De daling van de wachtlijsten heeft zich iets later voorgedaan dan in een normaal jaar. Er was nog niet van in het begin duidelijkheid over de zomer. We hebben iets eerder dan in 2020 – toen was dat pas op 22 mei – duidelijkheid gekregen. In 2021 hadden we ongeveer een maand eerder die duidelijkheid. Maar in een normaal jaar is dat natuurlijk nog eerder, waardoor de wachtlijsten normaal ook sneller worden weggewerkt. Door covid is dat trager gegaan, maar we zijn er wel in geslaagd.

Een tweede punt is de verzekering van de tenten bij de ULDK. Het klopt dat de tenten bij de ULDK niet verzekerd zijn. Ik heb daar geen overzicht over, maar het is mijn ervaring binnen de overheid dat verzekeringen voor de eigen risico's zelden of nooit worden genomen, en zeker niet voor zulke kleine risico's. Het gaat eigenlijk over beperkte bedragen. Men gaat ervan uit dat dat voor de Vlaamse begroting kan gebeuren wanneer dat nodig is, als er echt grote malheuren zouden zijn. Dus ik denk dat het eigenlijk niet onlogisch is dat daar geen specifieke private verzekering op zit.

Wat de tussenkomst van het Rampenfonds betreft: dat is een bepaling in de wet van 5 april 2019 die van toepassing is. Die zegt ook heel expliciet dat schade door rampen in het Vlaamse Gewest voor goederen van de Vlaamse overheid niet vergoed kan worden door het Vlaams Rampenfonds. Het Rampenfonds is daar ook echt op de private sector gericht.

Voor de lokale groepen is het effectief zo dat wij daar, behalve via de ULDK, niet in tussenkomen, en dat het eventueel aan lokale besturen is om dat te doen. We hebben op het sectoroverleg wel de vraag gesteld of er volgens onze partners in de jeugdsector vragen zijn. We hebben daar eigenlijk geen specifieke vragen gehad. Dus ik vermoed dat het voor bepaalde groepen wel een issue is, maar het is in elk geval niet iets wat massaal naar voren is gekomen. Bij de nationale leiding hebben we die vraag niet gekregen, dus ik heb daar eigenlijk geen verdere info over. Ik denk dat het een zaak is voor elk lokaal bestuur om dat eventueel op te nemen wanneer het nodig zou zijn. Maar de situatie lijkt mij relatief onder controle.

Ik hoop ook dat we zullen kunnen vaststellen dat er van de als beschadigdesignaleerde tenten toch een heel groot deel herstelbaar kan zijn. Dat is ook de expertise die bij de ULDK aanwezig is. Er zijn weinig diensten in Europa die zo goed zijn in het herstellen van tenten, denk ik. Ik hoop dus dat ze dat ook dit jaar goed zullen doen.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Bedankt voor uw bijkomend antwoord, dat was duidelijk. Het is dus eigenlijk vooral vanwege het feit dat de Vlaamse overheid zo'n verzekering niet aangaat. Het zou dus weleens kunnen dat er heel veel jeugdverenigingen wel een verzekering hadden voor hun eigen materiaal. Dat zou alleen

maar goed zijn. En anders moeten ze inderdaad bij een lokaal bestuur terecht, zo begrijp ik uit uw antwoord.

Ik denk dat jeugdverenigingen vaak heel proactief werken. Wel, ik denk dat het ook niet slecht is om toch ook eens bij de grote koepels te informeren of er zeker geen probleem zal zijn richting 2022. We kunnen het beter nog eens meer vragen dan dat we in het voorjaar van 2022 met problemen komen te zitten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.